

MAGYAR LAJOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

X. évfolyam, 257 (2819) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Szégnyenlistára velük!

Több ízben foglalkoztunk már a szomorú jelenséggel, hogy a Magyar Szent Korona törvényeinek, a minisztériumok rendeleteinek, közgazdáltsági hatóságok határozatainak végrehajtását magánszemélyek, önmagukról megfélemedezett lelkiismeretellen egyének illetéktelen beavatkozásokkal, közbelépésekkel, személyes összeköttetésekkel, fitogtatásával, sokszor fenyegetésekkel is akadályozzák és zavarják.

Szándékosan és a nyomatlék kedvéért hangoztatjuk, hogy a Magyar Szent Korona törvényeinek végrehajtásába avatkoznak bele elvetemült gyámszaggarak. Mert ezeket a törvényeket annyira tiszteletben kell tartani, végrehajtásukat annyira hozzátartozóik a törvény szentségéhez, mindenkül kötelező voltához, hogy hazafialanságnak, a magyar érdekek lelkiismeretlen veszélyeztetésének kell neveznünk minden akadályozó próbálkozást.

Mindnyájan tudjuk, hogy milyen nehéz hivatása van a törvények őreinek. Tudjuk, hogy az ellentétes érdekek milyen szorgalommal, buzgósággal keresik a kiutat, a kibúvót. Tudjuk, hogy az éberség legmagasabb fokát sem elegendő, ha mindnyájan nem fogunk össze a törvény őreinek támogatására. Mi lesz hát akkor, ha támogatás helyett sokan a kibúvót, a hátrányok segítségére sietnek.

Ugyanez a helyzet a rendeleteknél, a közgazdáltsági hatóságok határozatainál is. Nyílt, egyenes irányúvek vezetnek ebben a határozathozó és végrehajtó hatóságokat egyaránt. A magyar jogrend keretein belül történik minden intézkedés. A magyar állam és a magyar nemzet létfontosságú érdekeiben történik minden, amit a társadalom nézve sérelmes, vagy fájdalmas lehet. Olyan természetes tehát az, hogy ebben a nagy munkában mindenki mellőlük álljon és támogassa őket.

Még nehezebb helyzetbe hozzák a tőrtében bujkáló pártfogók azokat az ingatlanulajdonos magánosokat, akik a keresztény magyar érdekek előmozdítására — sokszor áldozatok árán is, — zsidó bérllőket keresztényekre cserélik ki. Előfordult, hogy egyik ilyen intézményünk vezetőjét egy méltóságos asszony környékezte meg távbeszélőn izraelita védenca érdekében, természetesen eredménytelenül. Hiába hivalkozott férje magas állására, felsőbb nyomásra.

Szükségesnek tartottuk ezeket szóvátenni. De még szükségesebb lenne szégnyenlistát vezetni a törvények, rendeletek, határozatok és jó szándékok aláásóiról, a közbenjárókról, a pártfogókról. Ezeket a szégnyenlistákat azután napilapokban és falragaszokon kellene nyilvánosságra hozni. Mi örömmel vállalkozunk a lista összeállítására. Bárkiről is legyen szó.

(P. I.)

Komoly összetűzés várható az Atlanti oceánon Németország és az Egyesült Államok között

Japánra is kihatással lesz a semlegességi törvény módosítása. A japán haderő befejezte a felvonulást Kelet-sibéria és Indokina ellen

Leghatalmasabb harci eszközt vesztette el Anglia az Ark Royal elsüllyedésével

Rooseveltnak sikerült a washingtoni képviselőházban keresztülvinnie a semlegességi törvény módosítását. Volt olyan pillanat, amikor az elnök javaslata ellen nyilatkozók már többségben levőknek mutatkoztak. Vad hajsza indult meg, hogy leszereljék az ellenzéki képviselőket, de így is a kormány csak 18 szónyi többséget tudott kicsikarni. Előzőleg a szenátusban még ennél is kevesebb arányu volt a kormány többsége. Az amerikai parlament így formailag ugyan a Roosevelt háborus politikája mellett szavazott, de ennek a szavazásnak igen kótes az erkölcsi értéke. A Roosevelt demokráta-pártjának megbomlását is jelenti a szavazás eredménye, mert addig a demokráta párt túlnyomó többséggel rendelkezett, ami a legutóbbi szavazásokkal igen minimálisan szállott alá. Ennek a jövő évi választásokra való kihatása bizonyára nem fog elmaradni. Addig is a lényeg az, hogy az

Északamerikai Egyesült Államok a legutóbbi szavazásokkal a világháborúba belépett. Ezt ugyan nyíltan még nem mondták ki, mert a kifejezett hadüzenet Japánnak a tengelyhatalmak oldalán való közbelépését azonnal előidézné. A japán beavatkozást azonban mégis elhozza az amerikaiaknak minden olyan további lépése, melylyel tényleg háborus cselekményt fognak elkövetni.

Másik feltűnő esemény, hogy az „Ark Royal” nevű angol repülőgépanyahajót a maga 22 ezer 600 tonna terjedelmével és 60 repülőgéppel ellenséges tengeralattjáró elsüllyesztette. Az eseményben az a legfeltűnőbb, hogy az angol tengernagyi hivatal maga sietett a veszteséget tudtul adni. Ugy látszik, az angol hadvezetés is már idejét látja, hogy közönségét az angol tengeri főlény hiedelméről lezoktassa.

gépnyahajót már 1939 szeptember hó 26-án egy légitámadás során súlyosan megrongálták. A hajót kijavítása után ismét szolgálatba állították. Az angol tengernagyi hivatal a veszteséget közölte. (MTI)

ANGOL LEIRÁS AZ ARK ROYAL ELSÜLYEDÉSÉRŐL

Amszterdamból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat a következőkben írja le az Ark Royal megtorpedozását és elsüllyesztését:

— A kapitány és a magasrangú tiszt, valamint a gépészek a megtorpedozott hajón maradtak és 12 órán át megkísérelték a Gibraltárba való befutást. November 14-én négy óra 30-kor a kapitány látta, hogy a hajót már nem lehet megmenteni és kiadta a parancsot a hajó elhagyására. Két órával később a hajó elsüllyedt. Annak a rombolónak az egyik tisztje, amely végig a repülőgépanyahajó oldala mellett maradt, elmondotta, hogy az Ark Royal röviddel az elsüllyedése előtt 35 foknyira az oldalára dőlt. Amikor a torpedótalálat érte, percekig remegett az egész hajó. Oldalán ijesztő lék tárogott és köröskörül tüzelőolaj folyt a vízen. A legénység tagjai, akiknek egyrésze csak hiányosan tudott felöltözni és részben félmeztelenül voltak, a hajó eldőlése miatt nem tudták a mentőeszközöket igénybe venni és kénytelenek voltak kötélen leereszkedni. Amikor a hajó már menthetetlen volt, a kapitány és az ott maradt tiszt, valamint a gépkezelő legénység is elhagyta a hajót. Egyre több füstfelhő tört elő a hajó belsejéből. Ez volt a legszomorúbb látvány, amit életemben láttam. (MTI)

MILYEN ERŐS VOLT AZ ARK ROYAL?

Az Ark Royal az angol hajóhad legkorszerűbb anyahajója volt. 1935—38-ban épült. Vízkiszorítása 22.000 tonna volt; hatvan repülőgépet vitt fedélzeten. Rendkívül erősen volt felfegyverzve tizenhat 114 mm-es tengeri és légvédelmi ikerágyú és harminckét 40 mm-es ágyú volt rajta, továbbá 22 légvédelmi géppuska. Sebessége óránként 30.75 csomó volt. Legénysége 1600 fő.

Az Ark Royallal a brit tengeri haderők harmadik anyahajójukat vesztik el; a Courageous-t 1939 szeptemberében.

Első jelentés az Ark Royal elsüllyedéséről

Londonból jelentik: (Reuter) Hivatalosan jelentik, hogy az Ark Royal angol repülőgépanyahajó elsüllyedt. A legénység tagjainak nagyrészt megmentették. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Az Ark Royal valószínűleg a Földközi tengeren süllyesztették el. Legalább is erre lehet következtetni a hivatalos angol hírszolgálat alábbi jelentéséből: Az Ark Royal utolsó napjai azzal teltek el, hogy a Földközi-tengeren fontos hajókaravánok kíséretét látta el. (MTI)

Londonból jelentik: (OFI) A tengernagyi hivatal szerint az Ark Royalt egy német tengeralattjáró torpedózta meg. A tengernagyi hivatal közleménye nem mondja, hogy hol és mikor süllyesztették el. Arról sem szól a jelentés, hogy a megtorpedozás miatt mozdulatlanul vált repülőgépanyahajó légítelvényesség következtében süllyedt el. (MTI)

Madrídból jelentik: (NTI) A madridi estilapok szenzációja az Ark Royal elsüllyesztésének híre volt. Pénteken reggel több angol romboló futott be Gibraltár hadikikötőjébe az Ark Royal kimentett tagjaival. Ezenkívül egy romboló sok sebesültet szállított partra. Több repülőgépet, vízirepülőgépet hoztak Gibraltárba. (MTI)

A Malaya csatahajó is súlyosan megsérült

Berlin. A Führer főhadiszállásáról a következő jelentést közlik a Német Távirati Irodával:

A véderő főparancsnoksága közli: A német haditengerészet újabb nagy sikert ért el. Német tengeralattjárók a Földközi-tenger nyugati részén brit hajóhad köteléket támadtak meg. A tá-

madás során Reschke és Guggenberger sorhajó hadnagyok vezetése alatt álló két hajó elsüllyesztette az Ark Royal repülőgépanyahajót és súlyosan megrongálta a Malaya csatahajót, úgy hogy azt Gibraltár kikötőjébe kellett bevontatni. Más egységeket torpedótalálatok értek. Az Ark Royal repülő-

ben küldte fenékre egy német tenger-alattjáró az Atlanti-óceánon, a Glorius pedig 1940 június havában süllyedt el az Északi-tengeren egy tengeri ütközet folyamán. Megjegyzendő még, hogy az olasz repülőek erősen megromgáltak még az Illustrious repülőgépanyahajót is az elmúlt nyáron a Földközi-tengeren; most végzik rajta a javítómunkálatokat egy északamerikai hajógyárban. (MTI)

A TENGERI HÁBORU MÉRLEGE KEZVEZŐ OLASZORSZÁGRA NÉZVE

Milánóból jelentik: (Stefani) Az Ark Royal elsüllyedésével kapcsolatban a Corriere della Sera megállapítja, hogy ezzel egyik leghatalmasabb harcisz-

köze pusztult el Angliának. A tengerügyi hivatal közlése bizonyára kínos megdöbbenést keltett az angol közvéleményben, amely vakon hitt eddig a brit propagandaszolgálatnak, pedig a háboru kitörése óta az olasz haditengerészet és légiflotta csaknem egymillió 200.000 tonnányi brit hajóteret süllyesztett el. Ez a szám valószínűleg kisebb, mint a ténylegesen elsüllyesztett térfogat, mert az olasz hivatalos jelentések csak azokról a hajókról emlékeznek meg, amelyeknek elsüllyesztését megfigyelték. A tengeri háboru mérlege tehát feltétlenül kedvező Olaszországra nézve. Az olasz veszteségek jóval alacsonyabbak az említett számnál. (MTI)

messziről mintegy 30 puskásnőt láttam közeledni. Figyelmeztettem bajtársaimat, hogy maradjanak csendben. Magam vérrel kentem be arcomat és hallottam tettemet. A puskás nők atkuttatták zsebeimet, kiráncigálták óramat, zsoldkönyvem. Három lépéssel tovább fekvő sebesült bajtársamat szorongatófékekkel megölték, második bajtársamnak görbe késsel vágták fel a hasát, harmadik bajtársamat nyakán ejtett szurásokkal ölték meg. Amikor a puskás nők elvonultak, a közelj erdőbe vonszoltam magam és itt találtam meg később a német egészségügyi katonák, akik a kötöző helyre vitték. (MTI)

ELKESEREDETT ÜTKÖZETEK FOLYNAK GONDAR SZAKASZÁN

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás közli: Észak-Afrikában Tobruk arcvonalán a legutóbbi helyi jelentőségű harcok során az ellenségnek okozott veszteségen kívül jelentékeny mennyiségű fegyvert is zsákmányoltunk. Kelet-Afrikában Gondar szakaszának különféle arcvonalán elkecsereedett ütközetek folynak. Sallum arcvonalán két ellenséges gépet felöttünk. További két gép lezuhant. Egy ötödik gépet leszállásra kényszerítettünk. (MTI)

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia jelentése szerint a háboru kitörése óta szeptember végéig az olasz haditengerészet és a légierő 1 millió 193.000 ellenséges hajóteret süllyesztett el.

Elvágták a németek a Murmanszktól Archangeszkbe vezető vasutvonalat

A MTI jelenti: A Szovjet ellen küzdő szövetségesek ukrainai hadműveletei során állandó harcok közben Rosztov felé előretörve még szűkebb teret nyomtak vissza az ellenséget a Donec mentén. A honvédszervezetek hadműveleti területén a szórványos légitűvegényesen kívül nem volt említésre méltó esemény.

Stockholmból jelentik: (Német TI) A Stockholm Tidningen jelentése szerint német csapatok elérték a Murman vasutat és több helyen megromgáltak, úgyhogy a Murmanszkból Vologdan keresztül Archangeszkbe vezető vonalon az összeköttetés megszakadt. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) November 12-én egy szovjet szállítóhajó a Finnöbölben aknára futott. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A német légierő tevékenységének területe kiterjedt a Kaukázus határáig. A német légierő támadta Tamaskaját Kercsától keletre. Bombázták ezenkívül Anapat, valamint Tuapszot. Anapa kikötő- és fűrdőváros. Tuapszenél végződik az or-

szág belsejébe vezető 85 kilométer hosszú kőolajvezeték. (MTI)

SZOVJET PUSKÁSOK KEGYETLEN SÉGÉRŐL BESZÉL EGY NÉMET TIZEDES

Berlinből jelentik: (NTI) Egy német tizedes, aki három súlyosan sebesült társával a Partino melletti ütközetben súlyos sebesülten maradt a csatateren, a következőkben mondotta el élményeit a vörös puskásnők embertelen kegyetlenkedéseiről:

— Amikor óvatosan felemelkedtem, tett el.

Amerika megszakítja a diplomáciai kapcsolatot Finnországgal

Washingtonból jelentik (Bud. Tud.) A képviselőház történelmi jelentőségű szavazása után a közvéleményt a finn kérdés foglalkoztatja. A washingtoni finn követ tegnap háromnegyed óra hosszat beszélgetett Sumner Wellessel, de utána nem nyilatkozott. A külügyminisztériumban kijelentették, hogy nincs lényeges különbség Finnország és az Egyesült Államok felfogása közt Diplomáciai körökben azt várják, hogy folytatják a tanácskozást. Az amerikai kor-

mány a képviselőház szavazása után haladéktalanul a finn válasszal foglalkozni, hogy mielőbb dönthesen ebben a kérdésben is. Hir szerint egyes részletekre már ma sor kerül. *Beavatottak nem tartják kívánatosnak azt sem, hogy a két ország közti diplomáciai viszony megszakad és ezzel már a jövő héten számolni lehet. Ugyanerre az időre várják Anglia hadüzenetét Finnország ellen.*

Közvetlenül a szavazás előtt még húsz főnyi többségük volt a semlegesség híveinek

Az NST washingtoni jelentése szerint — mint a Mai Nap írja — Clark szenátor, az elszigetelődési pártiak egyik legismertebb személyisége szeméremeti Rooseveltnek, hogy a legerősebb személyi ráhatást vette igénybe, hogy megszavazassa a semlegességi törvény módosítását. Sok képviselőt éjjel vertek fel álmából az elnök üzenetével, hogy biztosítsák szavazatát. *Közvetlenül a döntő ülés*

küszöbén a javaslat ellen szavazóknak még 20 főnyi többségük volt. Ezért kezdtek meg az elnök pártívei a legelkeseredettebb propagandát a szavazás érdekében. A szavazás eredménye azonban még is megmutatta, hogy a képviselőház 194 tagját a legelősebb fenyegetésekkel és más eszközökkel sem sikerült eltéríteni felfogásától.

Japán éberren figyeli a helyzet alakulását

Tokióból jelentik (Bud. Tud.) Japán politikai körökben az a nézet, hogy a semlegességi törvény módosítása komoly kihatással lesz Japánra. Ugy vélék, hogy a legnagyobb

éberséggel kell kísérni a helyzet alakulását. Az a lehetőség is várható, hogy az angol hajóhad állományát megerősítik a Távolkeleten. Az Atlanti-tengeren azt várják, hogy az

Megérkezett csak rövid időre Magyarországra közkedvelt utazó

állatkertje

ahol mindenféle vadállatok láthatók.

Az állatkert a Mussolini-téren (Nagyplacon) van felállítva. Fülles helyárrakkal áll a közönség rendelkezésére. Egész nap nyitva.

Egyesült Államok és Németország között most már komoly összetűzés lesz.

A Mai Nap írja: Zürichi jelentés szerint washingtoni körökben az a vélemény, hogy a japán különmegbíztott megérkezése után azonnal megkezdik a különtárgyalásokat. A tárgyalások néhány hétig eltarthatnak. A japán sajtó figyelmezteti a közvéleményt, hogy *optimizmusra nincs ok és Japánnak fel kell készülnie minden eshetőségre.*

Washingtonból jelentik (Bud. Tud.) Az angol Malakka tájékoztató minisztériumának vezetője Washingtonban kijelentette, hogy Anglia korlátlanul boesát hadikikötőket Amerikára rendelkezésére a Japánnal való fegyveres összetűzés esetén. Szerinte Nagybritannia más távolkeleti demokráta hatalmakkal abban a helyzetben lesz, hogy minden támadás ellen megvédelmezi Malakkát.

...ÉS MINDEN ESHETŐSÉGRE FELKÉSZÜLT...

A Pest írja: Sanghaji jelentés szerint a japán hadsereg szóvivője kijelentette, hogy a japán haderő befejezte felvonulását Kelet-szibéria és Indokina ellen.

Az Új Nemzedék írja: Tokiói jelentés szerint a kormány minden eshetőségre felkészült. Intézkedései közül emelkedik, hogy az eddig be nem vettakat és a nyugállományú tisztek közül sokat behívtak tényleges szolgálatra.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánaözték. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

Gyomormérgezésben meghalt Zádor Gyöngyi

Budapestről jelentik: A Mai Nap írja: Zádor Gyöngyi, a Nemzeti Színház fiatal művésznője, aki legutóbb az egyik magyar filmben az *Életré ütéltek*-ben főszerepet játszott, tragikus hirtelenséggel meghalt. A mára virradó éjjel gyomormérgezési tünetekkel szállították szanatóriumba, de segíteni nem tudták rajta és szörnyű kínok közt rövidesen meghalt. A tragikusan elhunyt fiatal színésznőnek völégénye volt vitéz Benkő Gyula, a Vígyszínház fiatal, tehetséges művésze, aki tegnap este a Pesti Színházban lépett fel és előadás közben értesült menyasszonya tragikus haláláról. Hősies önrivalommal végigjátszotta szerepét, de az előadás végén ajultán esett össze.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Az árváknak segítség!

Magunknak nyereség!

Vegyünk részt a 10.000 Pengős jótékonycélú tárgysorsjátékon egy sorsjegy ára csak 50 fillér!!!

A „Nagyváradi Róm. Kat. Egyház” közönség Asszonycsoportja” a szent Monika-közösség rendje az árvák és egyéb jótékonysági célok javára.

Nyereménytárgyak:

Sil-bunda, ezüst-róka, kerékpár, rádió,

és számtalan más értékes, szép holmi, többek között több méter tűzifára utalvány. — Láthatok: a „Hangya” főutcai üzlet és a „Del-Ka” cipőüzlet kirakataiban.

JEGYEK KAPHATÓK:

Idégenforgalmi hivatal (Rákóczi-ut) Hegedüs gyógyszerár Szent István tér 1.

Hegedüs dohánytözsde, Rákóczi-ut 4. szám.

Kiss István bőrárkereskedés,

Rákóczi-ut 3.

Tompa Ferenc üveg- és porcellánkereskedés, Rákóczi-ut 5.

„Hangya” főutcai üzletében

Papp Károlyné „Központi” illatszertár

Besting cukrászda, Rákóczi-ut 12.

HUZAS: december 14-én délelőtt 10 órakor, a Katolikus Kör mozihelyiségében, a közönség nyilvános bevonásával.

Hétfőn életbelép az amerikai háborús törvény

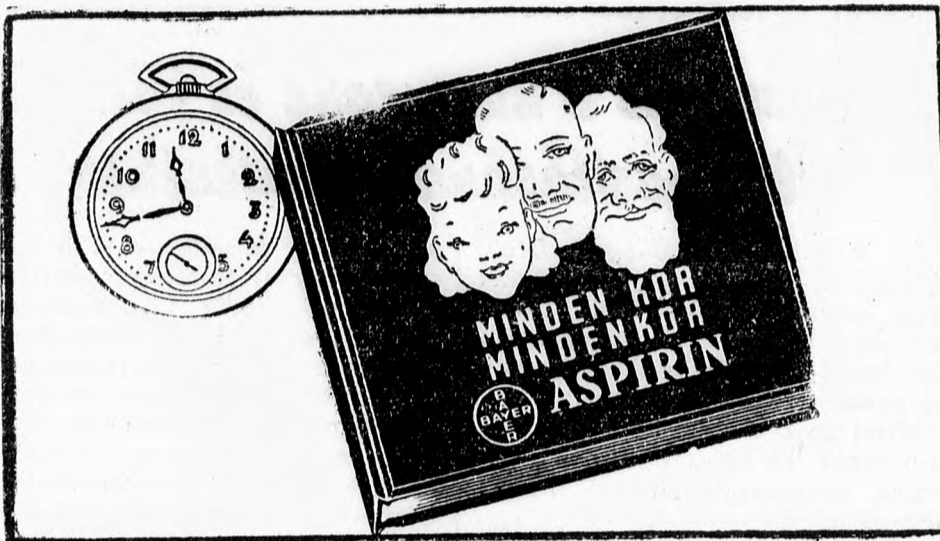
Washingtonból jelentik: (NTI) A képviselőház által megszavazott törvényjavaslatot haladéktalanul Roosevelt elnök elé terjesztették aláírás végett. Az új törvény valószínűleg hétfőn lép hatályba.

Newyorkból jelentik: (NTI) A képviselőháznak a semlegeségi törvény felüli döntő szavazását Amerika politikai köreiből a legkülönbözőbb módon fogadták. Willkie, aki az utóbbi időben Roosevelt háborús politikájáért szállt sikra, üdvözölte a javaslat elfogadását. Hell, a beavatkozási bizottság elnöke kijelentette, hogy a kongresszus döntése a háborút jelenti és re-

mélhetőleg követni fogja a javaslatot a hadüzenet.

Tinerty azt hangoztatta, hogy a kis szótöbbség figyelmeztetés kell hogy legyen az elnök számára: ne kísérelje meg a háborút kihívni. Az Amerika First bizottság newyorki csoportjának elnöke kijelentette, hogy a javaslat elfogadása nem változtatott lényegesen a helyzeten. A bizottság tovább folytatja harcát a háború ellen, amely gyakorlatilag megkezdődött.

Clark szenátor kijelentette, hogy a javaslat megváltoztatását csak azután tudták elérni, miután a Fehér Ház egész sor titkos üzenet küldött a képviselőházhoz. (MTI)

Kuruszu megérkezett San Franciscóba

San-Franciskóból jelentik: (Reuter) Kuruszu japán rendkívüli kiküldött Washington felé útjában víziprepülőgéppel megérkezett San-Franciskóba. (MTI)

Newyorkból jelentik: (Stefani) Knox tengerészetügyminiszter kijelentette, hogy az északamerikai tengerészeti hatóságok készek a hajókat legénységgel

és fegyverekkel ellátni, mielőtt az elnök aláírta az új törvényt. Illetékes körök felvetik a kérdést, hogy honnan veszik a fegyvereket és a legénységet a hajókhoz? (MTI)

Bestonból jelentik: (NTI) Roosevelt pénteken közölte az Egyesült Államok kormányának azt az elhatározását, hogy Sanghaiból, Tiensinből és Pe-

Türelmet kérünk

mindazoktól, akik ORION rádiókészüléket vásárolnak és egyik-másik típusunkat rádiókereskedőjüknél átmenetileg nem kapnak meg. Teljes üzemmel dolgozunk ma is, hogy a bel- és külföldi megrendeléseket kielégíthessük. De tekintettel kell lennünk arra, hogy fontos

nemzetgazdasági érdek

az export változatlan keretek közötti fenntartása, mert a kivitt rádiókért nélkülözhetetlen nyersanyagok jönnek be az országba. A külföldre való szállítás viszont ma több időt igényel, mint béke idején, tehát az exportálandó árut korábban kell elkészíteni és útnak indítani, hogy kellő időben rendeltetési helyére jusson. Ezért kell a külföldet a belfölddel szemben némi előnyhöz juttatnunk. Nagy külföldi szállításaink ellenére is el fogjuk látni a belföldi szükségletet úgy, mint azelőtt, csak — mint mondtunk — egy kis türelmet kell kérnünk

ORION RÁDIÓ

Kapható **FÜLÖP KÁROLY** cégnél
Rákóczi-ut 31

Kapható: **Ferenczy Zsolt és Emődi János**
villamossági- műszaki cikkek és rádióüzletében, Rákóczi-ut 11.

Kapható **Vacsi és Dobribán** rádió és villamossági
szaküzletben
Kossuth Lajos-utca 7.

Kapható „**MUSICA**” **Rác Ernő** cégnél, Rákóczi-ut 11.

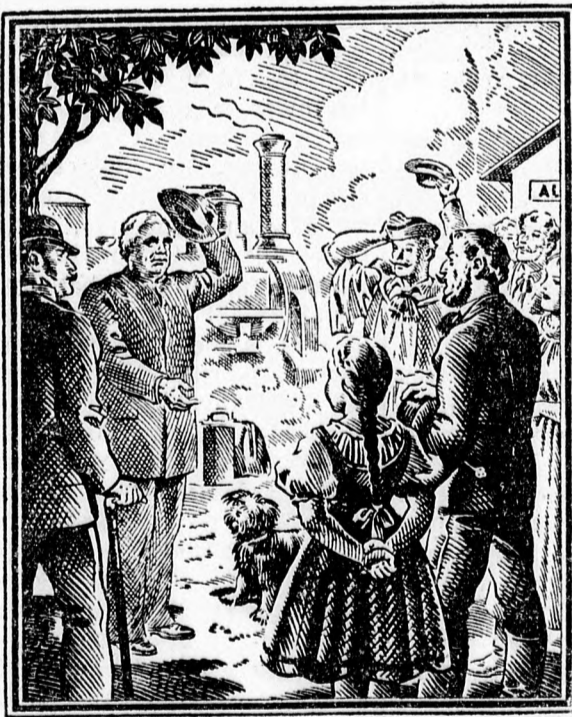
Kapható: **Bodor László** rádió és műszaki
szaküzletében
Szent László-tér 1.

kingből kivonja az amerikai tengerész-katonákat. Kinából tehát az összes amerikai tengerész-katonát visszarendelik. (MTI)

EGYRE KÖZELEDIK A HÁBORÚ A TÖRÖK HATÁRHOZ

Ankarából jelentik: (NTI) Bár a tö-

rök kormányváltozás csak két tárcát érint, élénk magyarázatokra adott alkalmat annál inkább, mert a háború egyre közeledik a török határhoz. Illetékes körökben hangoztatják, hogy a kormányváltozás nem változtatja meg a kormány eddigi szigorúan semleges politikáját. (MTI)

1892. július havában látogatott el első ízben Kneipp Magyarországra. Napilapjaink bőven foglalkoztak annak idején látogatásával s elismerőleg nyilatkoztak kiváló tevékenységéről.

1892. JÚLIUS 26-ÁN, AMIKOR MEGÁLLT

a vonat az alsúti állomáson, Kneipp hatalmas alakja jelent meg az egyik kocsijában. Idevárták őt, a nagy emberbarátot. Már akkor világhír övezte. Nemcsak híressé vált vízkúrját, hanem az egészséges életmódot hirdető tanítását is ismerte széles e világ. Ilyen volt tehát ez a kiváló ember. Ma már mindenki ismeri, hiszen minden csomag Kneipp malátakávé az ő arcképét hordozza.

Hogy ragyogott a szeme, mikor kiszállt a vonatból! Egyszerű földműves emberek fogadták hangos éljenzéssel s a föld népénél ő rögtön otthonosan érezte magát. Maga is mint egyszerű parasztiú vágott neki küzdelmes életének, szegény maradt és szegényen is halt meg. De gazdaggá tette embertársai életét. Százvezrekeknek adta vissza egészségét és még sokkal több embert óvott meg tanításával a megbetegedéstől. Azt hirdette: „Akkor törődjünk magunkkal, amikor még egészségesek vagyunk s ne későn, mikor már betegség gyötör bennünket.” Éppen ezért gondoljunk mindig tanítására, ha isszuk a

Kneipp malátakávé.

azt a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

Krypton lámpákat — nászajándékkul?

Szerény ajándéknak látszana — mégis kevés hasznosabb akad. Melyik háztartási cikk takarítja meg saját árát használat közben? A Tungstam Krypton lámpa bizony megtakarítja! Amellett ragyogó a fénye.

Siessetek a hadirokkantak segítségére

Irta: Dr. BERCZI ENDRE, a Honsz nagyváradi csoportjának társelnöke

A mosolygó magyarokhoz fordulunk most kéréssel, meg a dolgozó magyarokhoz! Mindazokhoz, akiknek módjukban van leülni a vendéglők fehér asztalához. Azokhoz, akiknek módjukban van mosolyogva szórakozni a klubokban. Azokhoz, akik hallják a muzsikát, akik látják a virágot, akiknek táncos lába az öröm ritmusára dobban. Kérjük az Erőset, aki küzdalmához új erőt meríteni ül le a nyilvános étkezők asztalához és kérjük a Szerencsést, ki sikeres életharca után a szórakozást keresi.

A rokkant Szövetség nagyváradi csoportja izléses számolócedulákkal látta el a nagyváradi kávéházakat, vendéglőket, kocsmaikat, cukrászdaikat és szórakozó helyeket. A számolócedulákat a rokkant jelvény díszíti és mellé apró betűkkel nyugtázza van a munkaképtelen hadirokkantak számára adott 2 fillér adomány. A számoló jegy hátán reklámszöveg van, amelyért kapott pénz a számolójegyek kiállításai költségeit fedezi.

A fizetőpécér, aki 100 számolójegyért 2 pengőt fizet a Honsznak, a fogyasztott ételek és italok árához hozzászámítja a 2 fillért, mely így teljes egészében a megjelölt célra jut.

Igy elméletben egyszerű ez a segítségi mód, de a gyakorlat mást mutat. A Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a Vendéglősök Szindikátusának a vezetője, a Baross Szövetség, teljes lélekkel állottak mellénk. Fogadják ezért nyilvános köszönetünket.

A nyilvános fogyasztó helyek tulajdonosai és főpincérei legnagyobbbáriszt megértéssel fogadták szándékunkat. De van olyan keresztény magyar vendég-

lős is a belvárosban, aki nemcsak megtagadta a segítséget, de nem átalította szemtől-szembe meggyanúsítani azokat, akik önzetlenül és ellenszolgáltatás nélkül szolgálják a rokkantak ügyét.

„Ha tudnám, hogy csakugyan a rokkantaknak jut és nem Önök költik el, megtenném, de így nem teszem” — volt a válasz.

Mi nem keresünk ezért megtorlást, de szeretettel megkérjük: keresse fel hivatalos helyiségünket. Könyveink rendelkezésre állanak, hogy kétségeit eloszlassák. Azután kérjük, szolgálja ő is a rokkantak ügyét.

Egyes főpincérek százalékot kérnek a 2 fillerekből, s ha nem adunk, a cédua nem fogy. Hát lelkük rajta! Mi lelkiismeretükhöz szólunk. Hiszen legalább az is tesz valamit értünk, aki az alamizsnákból kér percentet. Egyes — és sajnos — elég sok helység tulajdonos nem törődik az ügygel, főpincére tetszésére bizza. A főpincér meg nem szívesen „terheli” vele a fogyasztókat. A belváros egyik legforgalmasabb vendéglőjében 2 hét alatt 36 számolójegy fogyott el csak. A tulajdonos is, a főpincér is keresztény magyar ember.

Aztán megszületett ebből az akcióból már a legcsunyább, a legfájdalmasabb visszaélés is:

A főpincér az üres számolócedulát a vendég elé teszi és fejből számol, inkasszálván a 2 fillért is. A vendég az asztalon hagyja a számolócedulát, a pincér felveszi és újra forgalomba hozza saját zsebe javára.

Nyilvános kérésünk mindenképp szól. Elsősorban a nagyközönséghez.

Kérjük, hogy fizetésekor kérje a rokkant jelvényt ellátott számolócedulát és ha magával nem viszi, semmisítse meg, szakítsa ketté.

Kérjük, hogy ne látogassa azt a nyilvános helyiséget, ahol a mi számolócedulánkat nem találja. A taplólelkű gazda, aki a legfontosabb közérdekért annyit sem tesz, hogy az ingyen kapott számolócedulát forgalomba hozza, ellensége a magyar ügynek. A közönség a mi legfőbb támaszunk. A saját vérért, a saját maga és gyermekei jövőjét védi, mikor a hadirokkantak ügyét támogatja.

Kérjük a főpincéreket, kik a munka robotosai, becsülik és segítsék meg elesett munkás testvéreiket, mert magukat becsülik és segítik meg akkor. Is ha szígyenkeznének percentet kérni a koldusok, ne kérjenek a hadirokkantoktól sem. A közönség mellett ők a leg-

jobb támaszaink és nyilvánosan fogjuk megköszönni azok munkáját, akik igaz szívvel küzdenek velünk.

Már most kötelességünknek érezzük megköszönni a lelkes támogatást Bor-nemissza urnak, az Emke kávéház, tulajdonosának, az Emke kávéház főpincéreinek és a Japport cukrászda nagylelkű tulajdonosának és fizetést inkasszálo alkalmazottainak.

És kérünk mindenkit a támogatásra: a közönséget, a tulajdonost, a főpincért, mindenkit, akiben magyar szív dobog, akiben magyar lélek érez.

Ti láttok, mi nem látunk! Ti hallotok, mi nem hallunk! Ti épek és szépek vagytok, mi nyomorékok és koldusok. Ti küzdeni tudtok, mi, akik legelől küzdöttünk értetek, csak kérni, Higyjétek el, ez a legfájdalmasabb és a legmegalázóbb. Különösen akkor, ha nem akarják megérteni.

Segítsetek hát magyar testvéreink!

Hozzászólás B hatmegye és környéke villamosításának kérdéséhez

En is olvastam a *Magyar Lapok* október hó 23-én megjelent cikkét, mely szerint a Nagyváradot, Debrecen-t és a Szilágyságot villanyárammal ellátó központot a dezsidai szénbányánál tervezik felállítani.

Mivel 35 éves mérnöki működésem utolsó 13 esztendejében a nagybánya: bányakapitányegénél működtem, alkalmam volt úgy a szilágymint a biharmegyei szénbányákat közelebbről megismerni, különösen az előbbieket, mivel az ottani bányáknál előfordult sok baleset miatt 1936-tól 1939-ig terjedő időben minden héten a Szilágyságban voltam egy-két napig, részben a baleseteket bevizsgálni, részben — mint a bányabíró-ság tagja — a törvényszéki tárgyalásokon résztvenni.

A fentjelzett cikk hatása alatt foglalkoztam a gondolattal, hogy föltárgjam az ottani bányák helyzetét, melyek közül éppen a dezsidai 1930 óta szünetel, mivel a széntelep közel volt a kimerüléshez. Ugyancsak 1930-ban szüntette be üzemét a Zsibó melletti egregyvölgyi, valamint a Tihó melletti szénbánya is. Egyedül a szurdoki szénbánya folytatta tovább üzemét, igen nehéz viszonyok között termelve kb. havi 3000—3200 tonna szén-t.

Az utóbbi években a rendkívül sok bányavíz miatt a tulajdonos francia érdekelttség ezt is be akarta szüntetni. Ekkor jött a petrozényi társulat, mely a zsibói és szurdoki bányáikat megszervezte és az előbbi 1938-ban újból üzembehelyezte s a környéken is új föltárasokat eszközölt, de nem sok eredménnyel. Ugyanakkor a zsibói bánya egyik mérnöke újból megakarta nyitni a dezsidai fölhagyott bányát — mint velem közölte — azért, mivel a bányamező egyik őstücskében még van le nem fejtett szén. Ezzel egyidejűleg a bánya mellett egy bukaresti érdekelttség is szerzett bányakutatási jogot.

Tervezett hozzászólásomban szándékom volt rámutatni arra is, hogy ha az illetékes körök ragaszkodnak a villanyáramnak szénből való előállításához, itt Biharmegyében is akad néhány szénbánya! Nem szólva a bürödi és barátikai bányákról, melyek még 1929-ben is kb. kétfélmillió pengő értékű szén-t termeltek — az érték a bánya szájánál van számítva — azután itt van a középső lisztribánya is, amelyet a múlt év végén tártak fel.

A föltárási munkálatokat a fekete-erdői üveggyár fölkérésére én irányítottam, mindaddig, míg a gyárat és bányát a salgótarjáni érdekelttség át nem vette ez év június havában. Itt két bitumenes szénréteget tártunk föl 2—2,20 m. vastagságban. Mivel ez a bánya a Derna Tataros és Bodonos környéki bányák közelében van, valószínűleg itt nagyobb szénelőfordulásra lehet számítani, annál is inkább, mivel a szomszédos Almaszeg és Baromlaka községben is van szén.

Időközben a *Magyar Lapok* hasábjain egy vegyész-mérnök is hozzászólt a dologhoz, továbbá fölmerült az egeresi villamos centrálé újján biztosítani a város villamosárammal való ellátásának kérdését, ezért megint eloldoztam hozzászólásomat, melyet mint vegyész is akartam megtenni, mivel majdnem ugyanannyi ideig működtem, mint vegyész az állami szén- és földgázkutatóknál mint a mennyi ideig szolgáltam a bányahatóságoknál.

Mint bányavegyész teljesen ugyanazon nézelem vagyok, mint vegyész-mérnök szaktársam vagyis elegendő energiatermő erővel rendelkező folyóvizek birtokában egy pillanatig sem szabad más energiaforrás felhasználására gondolnunk, azért a cikkében kifejtett elveket nem is említem újból. Jelen, időszerűtlennek látszó hozzászólásommal ezeket még azal akarom kiegészíteni, hogy a szénből desztillálás útján még robbanóanyagokat is lehet nyerni!

Befejezésül még rá akarok mutatni arra is, hogy egyes nemzelek — éppen nemzetvédelmi szempontokból — bányatörvényeikben az ásványkincsek kiaknázását gátolni igyekeznek, azzal indokolva ezen gátló rendelkezéseket, hogy az ásványtelepek többé nem újulnak meg, mint pl. a letarolt erdő, mely 60—80 év múlva újból vágásra alkalmas lesz. Ezért igyekeztek az angolok is minden olaj- és széntelepre rátenni kezüket, mely más országban található, a saját országukban található ásványkincseiket megkímélve s tartálékolva arra az esetre, ha a külföldi telepektől háború esetén el lennének vágva!

Maradtam a Főszerkesztő úrnak kiváló tisztelettel:

Buday Ernő,
ny. bányatanácsos
bányamérnök és vegyész

Dr. GÉRESY LÉBER JÁNOS:

POLITIKAI SZEMLE

Ugy járt Churchill a bolsevizmussal, mint az egyszerű büvészinas a szellemekkel: felidézte és most nem bír vele. A kommunista propaganda ugyanis olyan óriási lépésekkel lört előre az utóbbi hetekben a brit birodalom területén s olyan ijesztő eredményeket ért el, hogy barátság ide, barátság oda: a londoni rendőrség szigorú rendszabályokat léptetett életbe ellene. Bizonyára nem egészen a kormány tudta nélkül... A kommunista tanok különösképpen az ipari, még pedig a hadiipari munkások körében hódítanak. Hjal! Moszkva régi róka már tudja, hol kell megragadni a barátot is, hogy ellenséllé ne váljék! Anglia azonban, ha el is árulta Európát, önmagát még nem adta el egészen. Keményen kezd védekezni a szászkaru vörös polip átelesei ellen. A hadiüzemek kommunista vezető embereit, bármennyire nélkülözhetetlen szakemberek is munkapadjuk mellől, bevonultatják katonának. Ezzel azonban nem járult: csak változott, sőt rosszabbodott a helyzet. A bevonultatott bolsevista elharcosok most már a katonaságot fertőzték meg. Hogy mennyire terjedhetett s milyen veszedelmes lehetett ez a fertőzés, semmi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy Londonban és főleg Skótszágban több olyan védelmi alakulattól kellett elszedni a tegyvert, mely a katonaság kötelekbe tartozik s melytől a város és a vidék rendjét s polgári békejét immár a legteljesebb mértékben féltetni kellett.

1

Igen jellemző egyébként az angol közlésekre, hogy Churchill, Anglia miniszterelnöke es teljhatalmú ura, — a szó szoros értelmében véve — bujkál. Senki se tudja tulajdonképpen hol lakik. Minden reggel 8 órakor pontosan megjelenik a Downingstreet 10. számú házban, a brit birodalom miniszterelnöki palotájában ott marad és ott dolgozik este fél 8-ig. Félnyolckor pontosan elmegy — és senki se tudja, hova... Haza... De vajh' hol van a Churchill háza... És ha van: miért nem meri megmondani hol van? Talán attól fél, hogy kellemetlen talogatók lepbelepték meg... Lehet Annyi mindenestre bizonyos, hogy Churchill lakócsimé a legkényesebb és a legfeltebb lúkok egyike — Angliában.

2

Az a harcéri jelentéssel kapcsolatban, hogy a III. Internacionale épületét bombatalát érte Moszkvában, a madridi félhivatalos kormánylap, az Arriba így ír többek között: „Ez a III. Internacionale éppen úgy, mint megboldogult ősei, nem más, mint egy nagy, amerikai stílusban kővellet és kőpítelt zsidó üzlet, megteleve hivatalokkal és szolgálkattal az útók előtt; akik csak azért nem horogának egyenruhát, mert ez túldrága lenne ilyen szegény szovjetördögök számára. Tudja mindenki, hogy a nemzetközi gondolatnak ez a szörnyű a zsidó Marx és Engels műve. Az is köztudomású, hogy ezek a nemzetközi bandák először Londonban ütötték fel tanyájukat. Innen indult ki az a

mozgalom, mely a világ proletárjainak forradalmasítására irányult. Ezeknek a szerencsétlen páriáknak, akik se a saját, se a nemzetük sorsával nem voltak megelégedve, korlátlan szabadságot ígérték, miközben kihúzták lábuk alól a földet, elkobozták legszebb és legdrágább értékeit: családjukat, nyelvüket, hitüket és hazájukat... Most azonban — fejezi be fejtegetéseit az Arriba — az újjászületeti nemzeti gondolat ezt a zsidó nemzetköziséget, mely annyi kint és szenvedést zúdított Európára s amelyért annyi vér folyt harctereken és utcai barikádokon egyaránt, — nyakon ragadta s végéig fog vele bizonyára a legteljesebb mértékben. Kérjük az Istent: ne engedje azt meg még egyszer, hogy a föld bármelyik sarkán felemelkedhessék a „vörös ökök“, mint a barbárságnak és a gyűlöletnek ujalatos jelképe!...”

3

Angliának bizonyára nem esett jól, hogy Spanyolország és Portugália egyezményt kötöttek egymással területük sérthetlenségének biztosítására. Vajjon ki ellen kívánja ez a két ország területi sérthetlenségét megvédelmezni? Németország ellen aligha, hiszen a német birodalomnak errefelé sem katonai, sem gazdasági érdektérületei nincsenek. Az a szivélyes, sőt melegen barátságos viszony pedig, mely a fallangista Spanyolországot s az abszolút keresztény és nemzeti vezetés alatt álló Portugáliát a hitleri Németországhoz fűzi egy esetleges német támadásnak még a lehetőségét is kizárja. Nem marad tehát más hátra, mint igen helyesen arra gondolni, hogy Anglia vagy Amerika akar csapatokat partraszállítani az Iberiai félszigeten. Ő ellenük védekezni tehát a két ország — jó előre... Hogy ez a védekezés nagyon fáj Angliának, azt el tudjuk képzelni, hiszen Portugáliára mindig úgy tekintett, mint titkos szövetségese. Spanyolországról pedig azt hitte, hogy pénzzel meg tudja vásárolni.

4

Spanyolországban Serrano Suner külügyminiszter a Falange megalapításának 8-ik évfordulója alkalmával beszédet mondott s ebben a beszédében igen kedvesöletlen véleményt nyilvánított az angolokról. „Mi spanyolok — kezdte beszédét a külügyminiszter — gyűlöljük a kommunizmust, mint spanyolok, mint emberek s mint keresztény műveltségű európaiak.“ Majd így folytatta: „A kommunizmus Spanyolországot ellenségeinek gyarmatává szerte volna súlyosítani. Ezek az ellenségek, a Genfben egyesült tökétes államhatalmak küldtek színes csapatokat Spanyolországba a polgárháboru ideje alatt a bolsevisták megsegítésére. Ezek iszköztek a spanyol sze-

ó

Kiss Béláné
 műszaki cikkek üzlete Nagypiac-tér 10. Ker. Csarnok épület.
Világmarkás kerék párok, rádiók, varrógépek és ezek alkatrészei, villamossági cikkek dusan felszerelt raktára
 Olcsó, szolid árak! Telefon: 27-04, alközpont 54

Nézzé meg! SCHVOY és TARR Szaniszló-u. 1. Apolló-palota.
 keresztény rádió és villamossági szaküzletét.
 A legkiválóbb világmarkás rádiók, legszebb nemzeti csillárok,
 kitünő hőpalackok és az összes villanycikkek, gazdag választékban.
 Az összes rádióalkatrészek és csövek raktáron.

paratisták útján hazánkat, mely 20 más államnak adott vallást, kulturát és civilizációt, apró szovjetközárságokra darabolni. Sohase fogjuk elfelejteni, hogy a Londonban székelő „benemavatókzasi bizottság“ állandóan ellenségünkkel paklált és azt lánogatta...”

Igy beszél Serrano Suner 1941-ben, amikor Anglia vagy Amerika partra szerelne szállani Spanyolország területén...

5

Szívünk mélyéig meghatnak bennünket azok a szép szavak, melyekkel Arteljev altábornagy védekezésre szólítja fel Moszkva lakosságát. „Moszkva és környéke — hangzik a kiáltvány egyik része — veszélyben forog. Napról-napra közeledik az ellenség hazánk szívéhez. Elő kell készülnünk arra, hogy Moszkva utcái véres harcok színterei legyenek. Ez annyit jelent, hogy már most elő kell készíteni az utcákat erre a küzdelemre. Minden ház erőd legyen és minden ablak tüzelő állás... Es Moszkva minden lakosa legyen katonai Harcoljatok az utolsó lélegzetig a szerelt városért! Védjétek meg azt, ami a legdrágább nektek!”

Kér, hogy ezek a szép szavak még bennünket is jobban meghatnak, mint azokat, akikhez intézve lettek. Moszkva lakosságát hűdegen hagyják ezek a kiáltványok. Engedelmesebbek, mert fel, — de nem lelkesednek. Az orosz nép a legszívesebben nem Moszkvát harcolna, hanem az életért és a szabadságért... Ezeket pedig nem a régi rablárók, hanem Európa új szelleme tudja csak a számukra biztosítani

6

A fokvárosi tűz, mely majdnem teljesen elhamvasztotta az odamene-kült görög királyi család lakóházát, újból az érdeklődés előterébe állította György király szerepét a görög háborúval kapcsolatban. Az öreg frontharcosok egyesületének elnöke újult levelet intézett ez alkalommal Athén legnagyobb napilapjában, az Akropolisban Szemére veti a királynak, hogy megszegte esküjét a görög néppel szemben. Elárulta hazájának ősi tradícióját, csupán azért, hogy Angliának s a plutokráciának tegyen szolgálatot. Országát háboruba kergette. Németország ellen s minék utána ez a kaland rosszul sikerült s Görögországot a legnagyobb szerencsétlenségbe taszította, — szeggyenteljesen elfutott s az volt a legfőbb gondja, hogy országa arany- és deviza-készletét magával vigye...

Pétain tábornagy vendége a német nagykövet

Vichyből jelentik (OFL): Abetz német nagykövetet aki pénteken a kora esti órákban Vichybe érkezik. Pétain tábornagy ebfden látja vendégül. (MTI.)

A hóviharak lehetlenné teszik Belgrád szénellátását

Ujvidékről jelenti a MTI: Szerbia gazdasági főbiztosa közölte a lakossággal, hogy a hóviharak lehetlenné teszik a szénszállítást Belgrádba. November 15-től kezdve reggel fél 8-tól délután 5-ig szünetelni fog a villamos áramszolgáltatás. A villamos járatokat leállítják, az iskolát bezárják. A szén-szünet alatt bezárt üzemekben az alkalmazottak tovább kapják fizetésüket. Az üzletek reggel 9-től délután 3-ig tarthatnak nyitva. A villannyal való fűtés tilos.

Király István megdöntötte a magyar vitorlázó csúcseredményt

Budapestről jelenti a MTI: Király István főhadnagy, aki mint ismeretes, tegnap délelben szállt fel vitorlázó repülőgéppel, hogy megdöntse a világcúcsot, ma délután 5 óra 47 perckor leszállt Óbudán. A világcúcs megjavítása nem sikerült, de a nemrég felállított magyar csúcseredményt 29 óra 37 percre javította.

Budapestről jelenti a MOT: Király István főhadnagy, aki a vitorlázó repülésben új országos csúcsot állított fel, csütörtökön 10 órakor emelkedett a levegőbe és pénteken 17 óra 47 perckor szállt le. 29 óra 37 perces vitorlázó repülés után ért földre, amivel nemcsak magyar csúcsteljesítményt ért el, hanem Európában is az év egyik legjobb vitorlázó eredményét.

Király István simán ért földet és elmondta, hogy még tovább is fentmaradhatott volna, ha a szél ereje félhat óraker nem csökkent volna annyira, hogy állandó magasságot veszítve leszállani kényszerült. A hideg az éjszaka folyamán igen nagy volt.

1500 méter magasságban a zárt légkörben is mínus 25 fok volt a hőmérséklet. Termoszóban lévő feketekávéval akarta felmelegíteni a testét, de a kávé is befagyott.

A holdfényes éjszakában a csillago felhők közl Budapest és környéke a nagy magasságból nézve varázslatosan szép látványt nyújtott. Később azonban leszállani kényszerült 400 méter magasságra, mert eljegesedés fenyegette a gép szárnyait. Egy felhőlyukon átbújva ereszkedett ebbe a szintbe és ezt a magasságot leszállásáig állandóan tartotta.

Az erdélyi katolikus autonómia

— Az erdélyi katolikus közgyűlés elé —

A napokban tanácskozással gyűléssze Kolozsváron az erdélyi katolikus közgyűlése, hogy megtárgyalja az egyházmegye kulturális, iskolai és szociális kérdéseit. A közgyűlésnek különös súlyt és fontosságot ad az az övendéses lény, hogy az igazgatótanács a felszabadulás utáni első szabad esztendőről ad számot, mikor alkalma volt, hogy korlátozás nélkül, szabadon fejthesse ki működését. Nem lesz haszontalan, ha rövidre fogva emlékeztetbe idézzük az erdélyi Státus, 1932 óta megváltozott nevén „Egyházmegyei Tanács” multbeli és jelenlegi munkálkodását, melynek keretében önkormányzati jogával élve s azokért harcolva, több évszázadon át fényesen töltötte be vallásvédő és fajmentő hivatását.

Az erdélyi róm. kat. Státus, jobban mondva az erdélyi katolikus önkormányzat gyökereit az elmúlt századok talajába nyúlnak vissza. Azokba az időkbe, amikor Egyházunk súlyos megpróbáltatások közepette másfél századon át meg volt fosztva természetesen vezetőjétől, püspökétől és így a katolikus híveknek szabadságát, jogait és érdekeit lelkes világi férfiak a papsággal karöltve őrizték és védelmezték. A vallási viták tüzeiben egő XVI. század hozta létre az önálló erdélyi fejedelemség területén a katolikusoknak ezt az önkormányzati intézményét. A gyakorlat által szentesített és, közhasznúnak bizonyult szokásjog teteles elismerését is elnyerte 1663-ban kihirdetett Approbatio Constitutiones I. rész 1. cím. 3. p-ban. A katolikus vallás is a törvényes bevett vallások közé soroltatott és biztosított a más három bevett vallással való egyenlősége és viszonyossága. Ez a törvény az első államhatalmi tény, melynek alapján a katolikusok is önkormányzatot szerveztek, hasonlóan a többi bevett vallásokhoz.

A második közjogi lény az 1693. április 9-én megjelent Lipót-féle Diploma, mely a katolikusoknak még mindig fennálló számos sérelmét orvosolta és szabadságát világosan körülírta. Ennek következtében 1696-ban az erdélyi egyházmegye másfél száz éves árvasága után újra visszakapta püspökét csikszentgyörgyi Ilyés András esztergomi kanonok és jeles író személyében. Mindez a Státust alkotó rendek kártató és szívós küzdelmeinek volt gyümölcse.

Ettől az időtől kezdve a püspök vezetése alatt az önkormányzatban egyesült egyháziak és világiak évenként megismétlődő gyűléseiken intézték az egyházmegye gazdasági és iskolai ügyeit. Mária Teréziának abszolútizmusra hajló és II. Józsefnek nyíltan önkényes uralma az egyház jogait is sok tekintetben orsorbitotta, miért is a katolikus rendek szívós küzdelemmel elérték, hogy II. Lipót 1791. évi II. t. c. -ben újra biztosította a Státusnak s ezen keresztül a katolikusoknak megszerzett jogait. Az 1792. május 26-án kelt királyi leirat természetesen mondotta, hogy „a katolikusok is iskolai, alapítványi és más egyházi ügyeiket azokon kívül, amelyek egyenesen a püspöknek van fenntartva, a többi bevett vallások mintájára közös gyűléseiken intézzék el”.

A napoleoni háborúk után következő önkényuralmi kormányzás az egyház önkormányzati jogait is igyekezett elhomályosítani és mellőzni de a politikai szabadság visszaállítása alkalmával az 1848. XX. t. c. 2. §-a újra visszaállította azokat és Kovács Miklós erdélyi püspök elnöklése alatt a Státus is újra szervezhetővé vált. A szabadságharcot követő két évtizedes abszolútizmus letűnése után a nagynevű Fogarassy Mihály püspök elnöklése alatt összegyűlt katolikus világiak és egyháziak 1866. január hó 10-én megtartott gyűlésükön az önkormányzati jog alapján szerveztek. Elkor intézményesen körülírták és rendszerbe foglalták szervezeteiket és visszakövetelték ezen szervezetei részére azokat az egyházi javakat, melyeket a Katolikus Bizottság (Catholica Commissio) eddig kezelt. Ezen alkalommal szerkesztett felségfolyamodvány az önkormányzat célját abban látja, hogy „*egyházi, iskolai és alapítványi ügyeik felől értekezve út és mód találtassék arra, hogy ezen ügyek felvíváadásnak induljanak és a katolikus szívekben a közügyek iránt az érdekeltég felébredjen és terjedjen.*”

A kérés teljes sikerrel is járt, mert 1867. szeptember 17-én Eötvös k. t. miniszter leiratában közölte, hogy az apostoli király augusztus 19-én kelt elhatározásával helybenhagyta a Státusgyűlés szabályzatát és határozatait. Azóta a Státus 24. tagból álló (egyharmad egyházi, kétharmad vi-

lági) igazgatótanácsa a megyéspüspök vezetésével és vele egyetértésben a közgyűlés megbízásából intézi a katolikusok előbb említett ügyeit azon keretek között, melyeket a közgyűlés szabatosan körülírt. Eszerint az igazgatótanács hatásköre a személyi kinevezési ügyekben, a köznevelés terén, a katolikus egyházi és iskolai javak és alapítványok tekintetében s általában fogva az erdélyi püspökmegei katolikus egyház világi vonatkozású összes ügyeiben a közgyűlés megbízásából és ellenőrzése alatt kiterjed mindazokra, mik a szoros értelemben vett hitvani, egyház-kormányzati, liturgiai, egyházfejdelmi dolgok körén kívül, az egyházi és világi híveket közösen érdeklik.

Mindezek világosan bizonyítják, hogy az erdélyi róm. kat. Státus, mint önkormányzati szerv, állandó közhasznú tevékenységet fejt ki s nehéz időkben az egyház ügyei iránt a világiakban is érdeklődést kelteve védelmezte egyházának szabadságát és jogait, támogatta és előmozdította annak érdekeit.

A világháború követő idők kemény próbára tették ezt az intézményt is. A román főhatalom alatt az uszítók nyelvezete szerint „magyar utadella”, „magyar irredentizmus fészke”, „repeztő és hasító ék a román állam testében”, amiért azt kívánták, hogy meg kell semmisíteni. Vaskos kötetek jelentek meg, főképp abból a célból, hogy anyagi javainak is kezet téhessenek. Sok nehéz küzdelem után jött létre az Apostoli Szentiség és a román állam között 1932. május 30-án aláírt Római Egyezmény, mely a történeti „Státus” elnevezést megszüntette ugyan, de az Egyházi Törvénykönyv 1520. és 1521. kánonjai szerelmében Egyházmegyei Tanács néven — ha kevésbé hang-

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszalda

Tábla-üveg nagy raktár
Olecsó ablaküvegezés

Képkeretezés
Nagyvarad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

súlyozottan is — meghagyta az önkormányzat jellegét. Ebben a keretben lehetőség maradt és nyílik arra, hogy a világi hívek a főpásztor vezetésével együtt rendszeresen közreműködjenek az egyház javára végzett kulturális és gazdasági munkában.

Nem akarjuk a kapott sebeket mutatni, mint hajdan a római patriciusok tették a forumon, mégis megismételjük, amit e sorok írója néhány év előtt mondott: „A madár szárnyai minosenek letörve, csak megcsönkölve, de azért mégis csak tud repülni s idővel ezek a szárnyak újra kinőhetnek”. A mostani szerencsés idők erre alkalmat adhatnak. Szükség is van rá. Hiszen a profétalelkű Prohászka püspök, a világháborút követő mélységből azt kiáltotta, hogy a világi hívek felsorakozása, érdeklődésének felkeltése lehet menesztára a veszélybe került egyházi és vallási érdekeknek. A múlt év őszén pedig az anyaország egyik katolikus tekintélye, Schandl Károly bítkos tanácsos a Szent Imre-szenátus ülésén így beszélt: „Ugy érzem, hivatva vagyunk ezuttal rámutatni arra az erdélyi alkotó és fenntartó szellemre, mely legszebben az erdélyi katolikus önkormányzatban, az erdélyi katolikus Státusban nyilatkozott meg”. A „Divini Redemptoris” halhatatlan emlékü pápája a világiak bevonását az egyházi ügyekbe a Katolikus Akció keretében megfogyó erővel hangsúlyozta ki: „Ez az intézmény, mely a mai nehéz időkben az Egyház segítségére apostoli munkája teljesítésében, nekünk oly kedves, hogy nem kétselkedünk ezt az isteni Gondviselés különös segítségének nevezni. Itt a világiak a papsággal együtt fogják hordozni az igazság fátykáját”.

A hitnek, szabadságnak és igazságnak szent tüze égett azok szívében is, akik már századokkal előbb az erdélyi egyházmegyében megteremtették a minden hívőt magában foglaló és közösségi munkára serkentő katolikus önkormányzatot.

Nem halottat ébresztgetünk tehát, hanem élő valóságként mutatunk rá arra a szellemre, mely az első keresztények lelkét megtöltötte és segítette őket a katakombákban át a győzedelmes életre. De egyben utalunk azokra a veszedelmekre is, melyek körülöttünk ólálkodva, veszetős szavaival leple alatt ócsárolják a multat, s mindent, amit a mult nemzedekel alkotott s ami által az életet széppé, a hitet erőssé, a jövőtöt biztossá tették. Az egy szív és egy lélekre most is szükség van s ennek együttérzéséből származó arra, a közösségi szellemre, mely a multak hagyományai-ból erőt és elszántaságot merít az élet küzdelmeire. Hűhűség és önzetlen munka népünkért, egyházunkért és hazánkért legyen a mostani közgyűlésnek is jelszava.

Dr. BOGA ALAJÓZ

ERDÉLYÉRT!

Huszonkét esztendőn át vért minden magyar szíve Erdélyért. A sok sorscsapás között, amely hazánkat a világháború nyomán érte, talán ez volt a legérzékenyebb. Az anya szíve minden gyermekéért egyformán vérzik, ha baj éri. Vért az erdélyi szíve Bácskára is, a Felvidékért is. Rákóczi és Zrínyi földjéért is. Erdély mégis mintha jobban fájt volna. Erdély mégis mintha kedvenc gyermeke lett volna Szent István koronájának. Miért volt az? Forténelme tette azá, büszke önállósága, ahogy az évszázadok viharában oly merészen a maga lábára állt és sokszor szorongatott szülőjét, a megtépzott anyaországot is védte, istápolta, erőre segítette. Ezért volt örömiünk olyan túlradó, amikor egy esztendővel ezelőtt visszakaptuk Erdély északi részét.

Huszonkét év nem nagy idő a történelem homokóráján, de éppen elegendő arra, hogy egy országon a pusztítás fúriái végigszájgaldjonak és rajta hagyják rombolásuk nyomait. Erdély ma szegény. Gazdaságát, amit az Isten adott neki, tőle senki el nem vehette. Földjének kincsei, aranya, ezüstje, sója, ásványai most is megvannak, emberei lelkének öklövei most is töretlenül ragyognak. De amit az ember szerzett hozzá a Gondviselés adományaihoz, az bizony alapon megfogyatkozott a keserves huszonkét esztendő alatt.

Mi magyarok könnyen lelkesedünk. Szívünk lángot fog az első buzgó szóra, ha jó ügyről van szó. Erdéllyel

is így volunk. Mondták, hogy Erdélyen segíteni kell, hogy Erdély ne csak földrajzilag, de gazdaságilag, szellemileg, testestől-lelkestől, minden légszálával visszatérjen a nagy magyar közösségbe. Mindezt elmondták szépen sorjában azok, akiket illet és mi lelkesedtünk.

Elmúlt azonban egy esztendő és a lelkesedések ideje lejárt s bár ez alatt kormányunk sok mindent megtett a teendőkhöz, vasutat, utat épített, mindenféle kedvezésekkel segítette a helyi országgrészek népét, ez csak a kezdet, aminél jóval többre van szükség a társadalmra, a magyar nép egészére vár a feladat, hogy ezt a többet megtegye „Erdélyért” — ez volt a jelszó egy esztendőn át és ezt a jelszót most cselekedetté kell varázsolni.

November 24-én indul meg az erdélyi kötvények jegyzése és karácsonyig tart. A kormány, amikor ezt a nemes akciót kitervelte, ügyelt arra, hogy ne így segítsen az egyiken, hogy a másiktól elvessz. Magas kamattal, busás nyereséményekkel jödtött össze a kölcsönt, hogy aki ad, az csak szívében, de erszényében gazdagodjon. És aki ilyen derék magyar célra ad, az meg is érdemli. Karácsony szent estéjén együtt lesz a százmillió pengő Erdély karácsonyfa alatt, anéllyel a magyar társadalom megindítja a Királyhágón túli élet felpézdülését. Egy évig lelkesedtünk és egy hónap alatt cselekedtünk. És ez lesz a legszebb karácsonyi cselekedet.

A zsidók hadmentességi adójának bevezetését sürgették a képviselőházban

Megszavazta a Ház az igazságügyi tárca költségvetését. Legközelebbi ülés kedden lesz

(M. T. I.) A képviselőház tegnapi folytatódó ülésén Tassy Kristóf kérte, hogy a telekkönyveket tegyék hozzáférhetőbbé a közönség számára. A költségvetést elfogadja. Vitéz Váczy György a költségvetés mellett, Szógi Béla ellene szólalt fel. Mikó Imre rámutatott arra, hogy a román uralomból visszamaradt telkek nagy munkát okoznak. Kérte az erdélyi bíróságok személyzetének emelését. Örömmel állapította meg, hogy az erdélyi ügyvédkamarák csak 6-9 %-ban vettek fel zsidó ügyvédek. A magyar ügyvédeknek a román intézetnél régebben befizetett járulékait nem szabad veszni hagyni. A zsidók hadmentességi adójának bevezetését kérte. Kéri a kormányt, hogy előzőleg hozza az erdélyi törvényhozóknak a tudomására azokat az intézkedéseket, amelyeket Erdélyben fogantatosítani akarnak. Elismeréssel nyilatkozott az igazságügyi kormányzat az erdélyi jog egységesítése körül végzett munkájáról. A költségvetést elfogadja.

Nagy László az igazságszolgáltatás decentralizációja mellett emelt szót. A költségvetést nem fogadja el. Szilágyi Olivér hangoztatta, hogy az ügyvédi kar függetlenségét és méltóságát fenn kell tartani. Kéri a román uralom alatt kötött ingatlanügyletek felülvizsgálását. A költségvetést elfogadja. Haála Róbert, Zsidó Sándor a költségvetés ellen foglalt állást, míg Reibel Mihály a költségvetés mellett szólalt fel. Az elnök ezután a vitát bezárta, majd az igazságügyminiszter emelkedett szülésre.

behozását. Végül hangoztatta, hogy az ügyvédi kar helyzetét a szíven viseli. Azután az egyes felszólalásokra válaszolva, többi közt kijelentette, hogy a házassági törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló legutóbb meghozott törvény faji alapon kezeli a zsidókérdést, tehát ebben a vonatkozásban nem lehet kétséges a kormány álláspontja.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a Ház általánosságban megszavazta az igazságügyi tárca költségvetését és ezzel a pénteki ülés bezárult. A legközelebbi ülés jövő kedden délelőtt 10 órakor lesz és azon a földmü-

Szóda víz
olcsón bármikor
vegánikus otthon
készíthető.
Palackok és szénsav-
patronok kaphatók és
cserélhetőek

TÖRÖK

vas-, testék- és háztartási cikkek
kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazar épület.

velésügyi tárca költségvetését tárgyalják. Azután kisorsolták a bizottságot, amely gróf Széchenyi Lajos összeférhetetlenségi ügyében döntött. A bizottság tagjai letették az esküt, majd tanácskozássra ültek össze. A tanácskozás után közölték, hogy a bizottság tagjai közül 5 igennel, kettő nemmel szavazott, tehát kimondták, hogy gróf Széchenyi Lajos ügyében összeférhetlenség esete nem forog fenn.

„Bafisa”

Hardtmuth rendszerű cserépkályháimmal
40-50% fűtőanyag megtakarítás.
Szerelés, átrakás, javítás.

Telefon: 17-76.
Szilágyi Dezső-u. 3.

Figusch I. József
keramikus mérnök.

Tizenegyezer rehabilitáció történt eddig

A miniszter az igazságügyminisztérium munkáját ismertette, rámutatott arra, hogy a visszatért keleti és erdélyi részek igazságügyi szolgálatának kiépítése a minisztérium munkájának legnagyobb részét lefoglalta. Ennek szemléltetésére megemlítette, hogy az új területek igazságügyi szervezeteinek kiépítésére 2400 új állást kellett betölteni. Ennek a munkának túlnyomórészt már végre is hajtották. A visszamaradó kérdések megoldásában meghallgatják az erdélyi képviselőket is. A törvényhozás kapcsolatos voltát nem tartja helyesnek, de ez elkerülhetetlen. Kifejtette, hogy az igazságügyi tárca részletes más törvények jogszabályainak megalkotásában is. Ezután a rehabilitációs törvény végrehajtásával foglalkozva megemlítette, hogy a törvény alapján

11.000 rehabilitáció történt. Remény van arra, hogy a rehabilitációs törvény alkalmazása nyomán a visszaeső bűnösök száma is csökken. Megcáfolta azt az állítást, hogy 2200 zsidó hitre való áttérés történt volna. Kijelentette, hogy budapesti adatok szerint augusztusban és szeptemberben 60-60, októberben pedig 160 zsidó hitre való áttérés történt. Az áttérték egyrésze zsidó szülők gyermeke volt. A miniszter megígérte, hogy figyelemmel kíséri ezt a jelenséget. Ha azt látja majd, hogy az átmeneti idő után is gyakoriak lesznek az ilyen áttérések, fontolóra lehet venni a jogszabály alkotását. Hangsúlyozta, hogy meg kell győzni az embereket, hogy az áttéréssel nem lehet megoldani a kérdést.

Bárdossy miniszterelnök jelenlétében megnyitott a munkásakadémia

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az országos szociálpolitikai intézet mellett működő munkásakadémiát péntek este a miniszterelnök jelenlétében nyitották meg. Az akadémia elnöke Erdődi-Harrach Béla műegyetemi tanár. Az akadémia nyolc hónapos tanfolyamokban működik heti két előadással 160-160 résztvevővel. Az elnök ismertette az akadémia célkitűzéseit, majd Bokor Pál vasmunkás szólalt fel, aki kijelentette, hogy a munkásság el akar helyezkedni a nemzeti közösségben és vállalja az áldozatokat, mert tisztában van azzal, hogy szükség van arra, hogy a társadalom minden rétege meg hozza a maga áldozatát. Ezután általános figyelem mellett a miniszterelnök emelkedett szülésre és a következőket mondotta:

akadémia megszületésének mozzanatait, tanulmányi rendjét. Utána a miniszterelnök elvegyült a munkások között és elbeszélgetett velük.

A pénzügyminiszter látogatása a Pontini mocsarak helyén épült városokban

Rómából jelentik: (MTI) Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter péntek délelőtt Csizik Béla államtitkár és az olasz pénzügyminiszter társaságában meglátogatta a Pontini mocsarak helyén termővé tett nagy területeket. Sorra járta a lecsapolott városait és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a fasiszta erő egyik legnagyobb és legjelentősebb teljesítményéről. A magyar vendégeket mindenütt a legmelegebb szívélyességgel fogadták és ünnepelték. Késő délután a pénzügyminiszter visszatért Rómába és görög Ciano külügyminiszternél tett látogatást. A magyar vendégek mintegy fél óra hosszát tartózkodtak az olasz külügyminiszternél. Azután megbeszélést folytattak Gianini nagykövettel, az olasz külügyminisztérium gazdaságpolitikai osztályának vezetőjével. Este Mária-ssy követ adott díszbédet a vendégek tiszteletére.

Milyen javaslatok kerülnek legközelebb benyújtásra?

Az igazságügyminiszter ezután a legközelebb benyújtásra kerülő javaslatokról szolt. Először áll a törvényhozói összeférhetlenség kérdését szabályozó javaslat. Sajnálattal állapította meg, hogy a részvénytársasági jogszabályok szabályozására irányuló javaslatot még nem tudták elkészíteni. Az erdélyi jogegységesítési munkálatok után nyomban hozzálátanak ennek a törvényjavaslatnak elkészítéséhez. A sajtokamaráról szóló javaslatot nem tudták még elkészíteni. A sajtójogi javaslat előkészítését még nem kezdték el. Ami az anyagi büntetőtörvények korszerű átalakítását illeti, e tekintetben kétirányú munka folyik. — Egyrészt az egyetemes új kódexbe való foglalás. Az erre irányuló munkák kedvezően haladnak előre. Másrészt a büntetőtörvények egyes fejezetének a mai követelményeknek megfelelő átalakítása van előkészületben. A bírósági ügyforgalom az utóbbi időben ismét kisebb arányú csökkenést mutat. A tagosítás üteme még mindig elég lassu, bár némi emelkedést mutat. A megelőző évi hatvankét községgel szemben az idén 17-ben volt tagosítás. A bírósági épületek állapota vidéken, sajnos, sok helyen nem kielégítő. Az új költségvetés lehetővé teszi ezek rend-

szabályozására irányuló javaslatot még nem tudták elkészíteni. Az erdélyi jogegységesítési munkálatok után nyomban hozzálátanak ennek a törvényjavaslatnak elkészítéséhez. A sajtokamaráról szóló javaslatot nem tudták még elkészíteni. A sajtójogi javaslat előkészítését még nem kezdték el. Ami az anyagi büntetőtörvények korszerű átalakítását illeti, e tekintetben kétirányú munka folyik. — Egyrészt az egyetemes új kódexbe való foglalás. Az erre irányuló munkák kedvezően haladnak előre. Másrészt a büntetőtörvények egyes fejezetének a mai követelményeknek megfelelő átalakítása van előkészületben. A bírósági ügyforgalom az utóbbi időben ismét kisebb arányú csökkenést mutat. A tagosítás üteme még mindig elég lassu, bár némi emelkedést mutat. A megelőző évi hatvankét községgel szemben az idén 17-ben volt tagosítás. A bírósági épületek állapota vidéken, sajnos, sok helyen nem kielégítő. Az új költségvetés lehetővé teszi ezek rend-

HOTEL SZABÓ
BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Széchenyi-tér
1. sz. alá
helyeztem át
kötött- rövidáru üzletemet
London Józsa

Azután Vizy András a szociálpolitikai intézet titkára ismertette az

Paplanok, takarók!

Szövetek, selymek, flanellek,

barchendek, női divat cikkek, turbán udon-ságok, harisnyák, kesztyűk nagy választékban.

Czillér Imre
a jóminőségek áruháza.

Hírek az ország minden részéből

KOLOZSVAR. Az Emke Igazgató tanács ülést tartott Kolozsváron ahol az EMKE égisze alatt a magyar női társulatban levonásával nagy karácsonyi bazárt rendeznek és ennek tiszti bevételeit a rászoruló szegény magyarok karácsonyi megajándékozására fordítják. Elhatározták azt is, hogy az EMKE keretében elnöki szakosztályt létesítenek, amely a vezetőséggel karöltve működjön a fontos ügyek megoldásánál. — A kolozsvári piact megtejték a zsidó üzlektől s a rendőrség erre minden intézkedést megtett.

SZATMARNÉMETIBEN az első dohánytalan napon kilencvenezer cigarettát gyűlt össze. — A személyesítést betöltötték és kedd óta Szatmárnémetiben nem lehet személyt kapni. — Az Arpád- és Attila-utcaikon a vízvezeték csövek kicserélése befejezést nyert. Ha az apróbb közlekedési akadályokat eltüntetik, megindulhat a forgalom az Arpád- és Attila utcaikon. A nagyváradi Teleki-utca ottl azonban még megszűnt van. — A szatmári rendőrség elfogta Muresan Iona tolvajnót, aki beismerte, hogy Nagyváradon is követett el lopásokat. Összesen 33 lopást ismert be.

DEBRECEN. Hajdu megye községeiben ezer kilogramm szappant osztott szét a Zoldkereszt. — Debrecen városa felmondott összes zsidó üzletbérlinek és új keresztény kereskedőknek adta ki a helyiségeket.

UNGYVÁRON új állomásépületet építenek. A pályaudvart is kibővítik új épületekkel. — Ungváron butorgyártó Csalon modern tőrészgyártó létesít az Országos Szociális Alap.

KECSKEMÉT városa 300 ezer pengőt kért a kormánytól a város csatornahálózatának kiépítésére és új hidakra. — A tanítóhiány miatt több, Kecskemét környéki tanyai iskolában szünetel a tanítás.

PÉCSEN is érzik a tejhiányt, miután egyharmadára csökkent a tejbehozatal. — Októberben a rák és szivhaj okozta legtöbb halálesetet Pécsen.

ZOMBORBAN épül fel az ország legmodernebb földműves iskolája. A bacsokai gazdátársadalom nagy bizalommal néz a földműves iskola építése és működése elé.

Márky Géza észt dráma fordításának bemutatójára készül a szegedi színház

(Nagyvárad. Saját tud.) A Szegedi Városi Színház észt dráma bemutatására készül. Bennünket ez annyiban érdekel, hogy fordítója Márky Géza, a nagyváradi színház népszerű művésze, aki a fordítás történetét így mondja el.

— Két évvel ezelőtt az észt-magyar kulturszerződés aláírása alkalmával a modern észt írókat Arnold Sepp író és drámaíró képviselte. Ekkor jöttem össze az írókkal és mivel több ízben jártam a balti államokban, élénk vita fejlődött közöttünk az észt és a magyar irodalom hasonlóságáról. Megkértem az írókat, hogy véleménye szerint a legjobb darabját küldje el nekem és engedje át lefordítás céljából.

— Hazaérkezése után hamarosan kézbesítette is a posta a Maja Sadamas című művét, amelynek fordítása közben meglepetve vettem észre, hogy az északi népek jellembeli sajátosságait rajzolja meg benne az író. A darab magyar címe: 'Ház a kikötőben.'

Erdekes embertípusok, felekelt gondolatok és valami egészen egyéni fanyar északi humor bontakozott ki a daraból. Ma már készen áll az egész mű fordítása és több direktor fogadta el előadásra.

— Jelenleg legjobban a darab pesti sorsa érdekel, v. Bánky Róbert Új Magyar Színházához most nyújtottam be előadás és elbírálás céljából.

— Tavalyi direktorom, Kardos Géza még akkor átvette tőlem a darabot és most kaptam meg az értesítést, hogy a szegedi társulat nagy apparátussal készül az eredeti bemutatóra. 12 szereplője, 4 nő és 8 férfi van a drámanak, amelynek témája igen érdekes. Mint egy kódos levegőjű francia filmben, peregnék előttünk az események. Putnik Bálint igazgató urnak most nyújtom át a darabot és bízom abban, hogy Nagyvárad közönsége is kóstolót kap majd egy távoli északi nép érdekes életéből... (pl.)

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,
keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon 18-90.
Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék. Javításokat, alakítá-akat pontosan szolid árak mellett vállalom.

Súlyos ítéletek a zsidó törvény be nem tartása miatt

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Kajdy Lajos rendőrkapitány rendőri büntetőbíró a zsidótörvény be nem tartása miatt a következő büntetéseket szabta ki:

Hollós Pál Bémer-tér 3. szám alatti férfitulkereskedő két értelmiségi munkakörben alkalmazott keresztény tisztviselőjének évi jövedelme 1813 pengő volt, míg három zsidó alkalmazottjának évi jövedelme 2190 pengő volt s így az 1939 t.-c. 17. paragrafusa 6-ik bekezdésében foglalt tiljő rendelkezésekbe ütköző módon foglalkoztatta zsidó alkalmazottait. A zsidók illetményeit a törvény megállapította módon, nemhogy csökkentette volna, de 723 pengővel felemelte. Ezért Hollós Pált 500 pengő pénzbüntetésre nemfizetés esetén 30 napi fogházra ítélte.

A Halász-estvérek redőnygyáros Várady Zsigmond-utca 60. szám alatti lakó két tulajdonosát, Halász Sándort és Halász Imrét felelősségre vonták, mert Reisdorfer Evi nem zsidó gépirókiasszonyt 1941 július 21-én elbocsátotta állásából s ezáltal az 1940 novemberi helyzetét önként megváltoztatta. Fejenként 20—20 napi elzárásra vagy 200 pengő pénzbírságra ítélte.

Weisz Martonné Hármast-utca 8. szám alatti kereskedelmi ügynököség 1941 február 1-én zsidó utazót alkalmazott és azt csak a kormánybiztoság felhívására bocsátotta el. 300 pengő pénzbírságra, vagy 20 napi elzárásra ítéltek.

Valamennyien meggyugodtak az ítéletben.

A hóvihar miatt a Délvidék felé szünetel a vasúti forgalom

Budapest. MTL. A MÁV igazgatósága közli, hogy hóvihar okozta akadály miatt a Szabadka—Cservenka—Gombos, a Zombor—Hódság—Szepliget—Ujvidék, a Hódság—Szond és a Vaskapu

—Títel közti vonalon a vonatforgalom szünetel. A MÁV felkéri az utazni szándékozó közönséget, hogy Délvidék-re való utazása előtt telefonon érdeklődjék a MÁV-nál az utazás felől.

Megtalálták Zathureczky mesterhegedűjét

A Mai Nap írja: Egy Molnár József nevű öreg viságáros egy kapualjban megtalálta Zathureczky

Ede elvesztett mesterhegedűjét és így ő kapja a felajánlott 1000 pengő jutalmat.

Barna Károly
uri divat szabóságát

áthelyezte a Bazár épületbe Színházzal szemben.

Segédavató ünnepély az Ipartestületben

A második segédavató ünnep vasárnap, azaz f. évi november hó 16-án d. e. 10 órakor lesz megtartva az Ipartestület földszinti helyiségében. Figyelmeztetjük az ifjakat, hogy meghívó várása nélkül pontosan jelenjenek meg, mert a távolmaradók csak a decemberi avatás alkalmával kaphatják meg segédleveleiket.

Az avató ünnepi beszédet dr. Vargha László iparügyi tanácsnok mondja.

Erre az ünnepélyre szeretettel hívjuk és várjuk a tanító mestereket, a szülőket és az előljárásg tagjait és minden érdeklődőt.

Az Ipartestület elnöksége

Ötszáz lakost ítéltek el, mert nem jelentették be magukat vagy lakóikat. Nagyvárad. Saját tud. Ezen a héten a rendőrbírság 500 nagyváradi lakost ítél el 20—100 pengő pénzbírságra mert a bejelentési kötelezettségnek nem tettek eleget.

A POURTALESTI ERŐDBE SZÁLLÍTOTTÁK DALADIERT BLUMOT ES GAMELINT. Vichyből jelent a NTL: Daladier és Leon Blum volt francia miniszterelnököket és Gamelin tábornokot november 12-án átszállították a pourtalesti erődbe.

Könyv és Kultúra

Különös emberek

Hét elbeszélést gyűjtötte csokorba ilyen cím alatt Pakocs Károly, a kiváló Corvin-koszosur papköltő és író. Mint Pakocs Károly minden írását, ezeket a most megjelent elbeszéléseket is mélyesleges szociális érzület, igazságkeresés hatja át. Szemben áll egymással ezekben az írásokban is a vagyon, a jóllakottság dolyfje s a szegénység és nyomor néma forrákát összeszorító megaláztatásaga. De az utóbbi mögött személytelenül mindig ott érezzük megerőltő barátként vigasztalóként és igazságosztóként magát az író, aki a szívet keresi ebben a kötetben is. Meg is találja mindig, valahol mélyen, elrejtve leg többször egy-egy szegényes ruha, de néha a hivalkodó brokát alatt is diadalmasan tárja elénk: íme, mégis, mindenenk ellenére megvan, él és uralkodik az emberi életek felett. Pakocs Károly „Különös emberek” című kötetét is a budapesti Szentfiók Zárda nyomdája adta ki.

BEPILLANTÁS A MADÁRHÉLAGBA. Ez a címe a Páldi Géza Mecsék Egyesületi főtákar, vezette, képes előadásának, amit f. hó 16-án vasárnap délután 5 órakor tart a Tűzharcos Oltthon nagylembén (Rákóczi-ut 13.) A madárvilág rejtelmeit, érdekességeit ismertető és bemutató előadás a Bihar Egyet előteltképes előadássorozatának legemelkedő száma lesz. Beleptidj ninc

Uj üzlet! Megnyílt **Fekete Gézáné** Rákóczi-út 2. sz. alatt **Régiségüzlete** veszek, eladok butorokat, képeket műtargyakat, szőnyegetek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Nincs pénz életbiztosításra? Készen
 teszen kötelessége családjával szemben,
 hogy — ha többet nem is képes félre-
 tenni — legalább halálesetnél felmerült
 temetkezési költségei fedezésére szük-
 séges összeg erejéig kössön életbiztosi-
 tást. Az 1857-ben alapított legrégebb
 magyar biztosító magánvállalat, az
**ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTO-
 SÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent
 László-tér 2. szám alatti főgynöksége
 illetve Képviselete készséggel ad felvi-
 lágoztatást minden biztosítási vonatko-
 zású ügyben.

SZATMARNEMETIBEN is meg-
 indult a Katolikus Akció munkája.
 Dr. Hell Imre központi titkár tartott
 ismertető előadást, amely mély ha-
 tást tett a megjelentekre. Ösbemutató
 lesz a szatmári színházban. Imke
 Rezső színigazgató bemutatja dr.
 Zalán Endre operettjét, melynek szö-
 vegét egy szatmári újságíró írta.

**A Honsz felhívása a hadigondozot-
 takhoz.** A Honsz elnöksége felhívja
 azokat a hadirokaktak és hadiözve-
 gyeket, akik elhelyezkedést, állást
 vagy munkát keresnek, hogy saját ér-
 dekükben a m. kir. állami munkákör-
 vetítő hivatalban (Szilágyi Dezső-utca
 28. sz.) a legsürgősebben jelentkezze-
 nek és igényeiket úgy jelentsék be,
 amint azt a Honsz irodájában is nyil-
 vántartásba vették. A hivatal vezetője
 az állást kereső hadigondozottakat
 előjegyzésbe veszi és így a gyáraknál,
 üzemeknél kötelező alkalmazási száza-
 lókos érvényesítés során a jelentkező
 hadigondozottak a lehetősége szerint
 elhelyezést fognak nyerni.

**Télen drága kincs a jó cserép-
 kályha, van még ott, hol? Íj,
 Lukácsnál, Török Ignác-u. 70.**

**MEGHALT AZ OLASZ NEVE-
 LÉSÜGYI MINISZTER EDES-
 ANYJA.** Rómából jelenti a MTI:
 Javolini Margherita asszony, Pavo-
 lini nevelésügyi miniszter édesanyja
 pénteken este Rómában meghalt.

Házasság. Dr. nemes Manyák Er-
 nő orvos (Budapest) és alsó- és felső-
 szentmihályfalvi Szathmáry Iván-
 ka gyógyszerész (Ditró) november
 9-én a ditrói római katolikus templom-
 ban házasságot kötöttek. A nászmisét
 és az esketési szertartást Nagy József
 püspöki titkár, szentszéki tanácsos
 végezte.

**KIÁLLÍTÁS A KATOLIKUS KÖR-
 BÉN.** Vasárnap délelőtt 10 órakor
 Henel Gusztáv és Margit, a Magyar
 Képzőművészek Országos Szövetsége
 és Nemzeti Szalon művésztagjainak
 képképzőművészeti kiállítása. A kiállítás anyaga: ma-
 gyar, finn, olasz, holland és svájci
 témák. Megtekinthető 9—1 és fél 3-tól
 8 óráig. A kiállítás ismertetésére vis-
 zatérünk.

MAGDA JÁNOS, kinevezett tör-
 vényszéki tolmács, fordító és hitelesí-
 tési irodáját Bémer-tér 1. szám alatt
 (telefon 21.07) megnyitotta, ahol min-
 dennemű okiratot románról magyar-
 ra és magyarról románra fordít és hi-
 telest.

**A BAROSS SZÖVETSÉG EL-
 NÖKSÉGE ES ÉRTELMISEGI
 SZAKOSZTÁLYA** ezúton értesíti a
 Szövetség minden szakosztályának
 tagjait, hogy vasárnap, folyó hó 16-án
 délután 5 órakor tartja meg második
 felolvasó, illetve előadó délutánját a
 Baross Szövetség székházában. Rá-
 kóczi-ut 12. szám. III. emelet. A lift
 használat díjtalan. Erről a felolva-
 sásról minden egyes szakosztályi gyű-
 lésen hirt adunk már s ezt a hír-
 adást most megismételjük úgy tag-
 jainknak, mint a Baross Szövetség-
 he még be nem lépett keresztény ipa-
 rosoknak és kereskedőknek szíves fi-
 gyelmét erre az előadó délutánra új-
 ból is felhívjuk.

**Bűnjelként foglalták le egy piaci sa-
 tocs egész árukészletét.** Nagyvárad
 Sajat tud, Szombaton délelőtt tárgyal-
 ta a törvényszék dr. Kolozsvári Sándor
 tanácsa Adler Herman, Báthori-utca 3.
 szám alatti lakó piaci satocs árdrági-
 tási ügyét. A tárgyalóterembe a satocs
 egy nagy ládába felhalmozott teljes
 üzleti árukészletét felhozták a bűnjel-
 kamarából. A lefoglalt bűnjelk között
 található volt ceruzától kezdve lámpa-
 bélig minden áru, ami egy piaci sa-
 tocs üzletében csak található. A tör-
 vényszék a főtárgyalást elnapolta és
 szakértő beidézését rendelte el, Adler
 Hermant pedig, aki három hónap óta
 vizsgálati fogságban ül, feltétlenül
 szabadlábra helyezte.

**Kávéházakban és vendéglőkben kérjé-
 t a MAGYAR LAPOK-ot**

**ALÁÍRTÁK A MAGYAR-DÁN KE-
 RESKEDELMI SZERZŐDÉST.** Kö-
 penhágából jelenti: (Stefani) Kö-
 penhágában aláírták az 1942. év első
 felére vonatkozó magyar-dán keres-
 kedelmi szerződést. (MTI.)

**Halálos ítéletének napján gyermeke
 született a szalontai rablógyilkos fele-
 ségének.** Nagyvárad. Sajat tud. Ganye
 Flórián, a halálra ítélt szalontai rab-
 lógyilkos ügyében még nem érkezett
 meg a kegyelmi kérés elintézése. A
 gyilkost cellájában meglátogatta védő-
 je, akinek bizakodva jelentette ki, hogy
 a felterjesztett kegyelmi kérvényre
 kedvező döntést vár, egyébként jól ér-
 zi magát. Mint érdekes eseményt em-
 litjük meg, hogy Ganye Flórián felesé-
 gének éppen aznap, amikor a halálos
 ítéletet a gyilkos ember felett kihirdet-
 ték, kisgyermek született. A koraszü-
 lött gyermek életben maradt.

**A KARCAGI IPAROS DALÁRDA
 ES A NAGYVÁRADI MAGYAR
 DALKÖR** együttes dalosünnepet ren-
 dez vasárnap, november 23-án, dél-
 után 6 órai kezdettel a nagyvárad: re-
 formátus Kulturpalota dísztermében.
 Belépődíj az első tíz sorban 2 pengő,
 a többi helyeken 1 pengő. A Karcagi
 Iparos Dalárdát Parkas István, a
 nagyvárad Magyar Dalkört András
 Ede karnagyok vezénylik. Műsor után
 tánc záróráig.

* Film-átmutató. Váradon a Casino
 mozgó mutatja be november 19-től a
 nagyszerű Metro világfilmet „La
 Conga” című remek amerikai táncos,
 zenés, pazar kiállítású filmet, amely-
 nek főszerepét Mickey Rooney és
 Judy Garland játsszák.

**Dávid Ferenc emlékünnepe Nagyvára-
 don.** Az unitárius egyház vasárnap,
 november 16-án d. e. 10 órai kezdettel
 a nagyvárad Magyar Ház dísztermé-
 ben az első unitárius püspök, Dávid
 Ferenc halálának 312-ik évfordulójára
 alkalmából emlékünnepet rendez.

**A HANGYA MEZŐTELEGI
 ZÁSZLÓSZENTELÉSI ÜNNEPE.** A
 mezőtelegi Hangya szövetkezet egy-
 éves fennállásának emlékére novem-
 ber 23-án, vasárnap Mezőtelegden
 zászlószentelési ünnepélyt rendez. Az
 ünnepség egész napot betöltő pro-
 gramja a következő: Reggel 8 órakor:
 Árubemutató megnyílása a község-
 háza dísztermében és a vendégek
 küldöttségek fogadtatása. Fél 10 óra-
 kor a zászló ünnepélyes átvitele a
 templomokba, felszentelés és megül-
 dásra, utána rendkívüli közgyűlés a
 község háza dísztermében. Délben az
 előre bejelentett résztvevők részére
 közeledő (a bejelentéseket 18-ig a
 mezőtelegi „Hangya” igazgatóság-
 gal kell közölni). Délután 4 órakor
 hölgyek részére asszonyosoport meg-
 alakítása a Körösvölgyi Szálloda hely-
 ségében. 1. Központi előadó ismer-
 tető előadása. 2. Vezetőségválasztás
 és tőli munkaprogram megállapítása.
 4 órakor férfiak részére a község háza
 dísztermében gazdaköri gyűlés. Köz-
 ponti és nagyvárad előadók. Este
 9 órai kezdettel a Körösvölgyi Szál-
 loda összes termében műkedvelői elő-
 adással egybekötött táncmulatság
 lesz.

**Gyakorlott
 műszaki rajzoló
 és irodai munkaerőt
 keres azonnali szolgálatra.
 Cim a kiadóban.**

Meghívó. A La Roche Faipari r. t.
 Nagyvárad, 1941. november 24-én dél-
 után 5 órakor a vállalat székházában
 (Rákóczi-ut 27.) rendkívüli közgyűlést
 tart, amelyre a vállalat részvényesei
 tisztelettel meghívottak. Tárgysorozat:
 1. A vállalat romániai üzemeinek ön-
 álló részvénytársaságá váló átalaki-
 tása és ezzel kapcsolatban az alaptőke
 részvétel tartalekalap átengedése. 2. Az
 alapszabályok 6. és 7. §-ainak fentiek-
 kel kapcsolatos megváltoztatása. Az
 alapszabály 1. §-ának megváltoztatása
 (a cégszöveg pontos megállapítása).
 3. A Vezérigazgató és ügyvezető igaz-
 gató javadalmazásának megállapítása.
 4. A korábban lemondott igazgatósági
 tag felmentése. Figyelmeztetés. Azon
 részvényesek, akik jogaikat gyakorolni
 akarják, kötelesek részvényeiket le nem
 járt szelvényekkel együtt, vagy az azo-
 kat helyettesítő letéti jegyeket legke-
 sőbb a közgyűlés előtti napon a vállalat
 pénztáránál letétbe helyezni.

**Óriási károkat okozott Dániában a
 vihar.** Köpenhágából jelenti a NTI:
 Néhány nap óta igen heves vihar és
 100 kilométeres sebességű délkeleti szél
 pusztít Dániában. Az anyagi kár nagy.
 A viharok halálos és sebesült áldozat-
 tai is vannak. Sok ház összedőlt.

minden jótékony célú államsorsjegy-
 nek. A fonyeremény 40.000 pengő,
 amit Ön is megnyerhet, ha van sors-
 jegye. **Vegyen még ma államsors-
 jegyet. Huzás december 4-én.** — Egész
 sorsjegy ára 3 pengő, fél sorsjegy ára
 1.50 pengő.

KÖZGYŰLÉSI MEGHÍVÓ. A Bi-
 harmegyei Takarékpénztár és Gazda-
 sági Bank nagyvárad bejegyzett cég
 1941. évi november hó 27-én, déli 12
 órakor az intézet nagyvárad, Kossuth
 Lajos-utca 3. szám alatti helyiségé-
 ben rendkívüli közgyűlést tart, amely-
 re a t. részvényesek azzal hivatnak
 meg, hogy a rendkívüli közgyűlésen
 csak azzal a részvennyel lehet joga-
 kat gyakorolni, amely a közgyűlés
 előtt legalább három nappal a taka-
 rékpénztár pénztáránál Nagyváradon,
 (Kossuth Lajos-utca 3.) vagy a taka-
 rékpénztár nagyvárólyi és úrmihály-
 falvai fiókjánál, vagy a Magyar Bank
 és Kereskedelmi részvénytársaságnál
 Budapesten (Vilmos császár-út 32) az
 összes még le nem járt szelvényekkel
 együtt letéttetett. Tárgysorozat: 1. Az
 igazgatóság javaslata az intézeti alap-
 szabályok 1—41 §-ainak a magyar
 jogszabályokhoz való alkalmazása, ez-
 zel kapcsolatban az alapszabályok to-
 vábbi 9. §-sal való kiegészítése tár-
 gyában. 2. Az igazgatóság indítványja
 a vezérigazgató szolgálati szerződésé-
 nek jóváhagyása iránt. 3. Egy igaz-
 gatósági tag lemondása. 4. Egy igaz-
 gatósági tag választása. 5. esetleges
 indítványok. Nagyvárad, 1941. no-
 vember 14. A Biharmegyei Takaré-
 pénztár és Gazdasági Bank igazgató-
 sága.

Jövő vasárnap tartják közgyűlésüket
 a nagyvárad római katolikus Egyház-
 községi asszony és leányosportjának
 Szent Monika, Ráskai Lea, Szent Er-
 zsébet és az Eszme Közösségek egye-
 sületei. A közgyűlés délelőtt fél 12-kor
 kezdődik a Katolikus Kör nagytermé-
 ben.

**HALÁLRA ÍTELTEK ZÁGRABBAN
 A NÉMET KATONAK KOMMUNISTA
 MERÉNYLŐIT.** Zágrábról jelenti: (B.
 T.) A katonai törvényszék most tár-
 gyalta Brumnicka Adám és Militi Vinko
 kommunista fiatal emberek ügyét, akik
 április 12-én éjjel közigránátot dobtak
 arra a társaságkocsira, amelyben 25
 —40 német repülő utazott. A tárgyalás
 németül folyt le tolmáccsal. A vádlot-
 tak beismerték, hogy más kommunis-
 tákkal együtt tervezték ki a merény-
 letet. Mindkettőt halálra ítélték. Sírva
 kértek kegyelmet és hangoztatták, hogy
 megbánták tettüket.

**A SOKGYERMEKES CSALA-
 DOK NEMZETI ÉRMET** Spanyol-
 országban a napokban nyújtották
 át egy házaspárnak, melynek 20
 év alatt 19 gyermeke született. A
 19 gyermek közül 16 maradt élet-
 ben. (MN.)

**Kész nőruhák (modellek)
 Fehérnemű
 Fűző
 HEDRICH-SZALON
 Rákóczi-út 21.**

CASINO mozgó november 13-tól, csütörtöktől

CASINO mozgó november 13-tól KISS FERENC parádés szerepe

1914-1919 SARAJEVO 1914-1919

Magyar lány
Tasnády Mária,Orosz vőlegény
Timár József.Magyar hadnagy
Vértés LajosIzgalommal telítve. Romantikus. A bátorság és hazaszeretet himnusza.
Fényes kísérelő műsor.

Egy két az anyakönyvek tükrében

Születések: Fogas József postatiszt fia Tihamér, Halasz János m. kir. rendőr leánya Mária, Varga József munkás fia, Imre József, Szűcs Imre földműves fia Gábor, Nyulás József napszámos leánya Magdolna, Hirsch Bertalan tejkereskedő fia László, Orbán László István napszámos fia Miklós, Tapaszi Gyula földműves leánya Irén, Kinter Mihály posta altiszt fia Sándor, Imre Lajos csizmadia segéd fia Lajos, Vincz Péter demizon főnök segéd fia János, Mezey Árpád m. kir. pénzügyi díjnok leánya Anna Mária, Deli Zsigmond parádés kocsis fia Zsigmond, Bordé Károly városi végrehajtó fia Mihály, Szabó Ferenc cipészsegéd leánya Kornélia Magdolna, Kiss János napszámos fia László, Kiss Imre napszámos fia Imre, Reisman Salamon faesztorgályos segéd leánya Anna Mária, Bodegán Imre kádársegéd leánya Gizella, dr. Dévald László ügyvéd leánya Mária, Ilona, Moldoványi Imre piaci árus leánya Erzsébet, dr. vitéz Gaál Károly Lajos tisztiorvos fia András, Csaba, Kiss József városi tűzoltó fia Ernő, Suli József napszámos leánya Piroška, Ujlaki Zsigmond városi vámos fia István Csaba, Szakács Zoltán hentes és mészáros leánya Eszter, Tarkovics János hentes és mészáros leánya Magdolna Piroška.

Házasságot kötöttek: Hoffmann György szobafestő és Mázol és Topolovszki Verona Mária, Cservák Sándor városi közüzemi alkalmazott és Kovács Klára, Tóth Kovács Sándor cipész és Talodi Mária, Schmidt Antal szabósegéd és Oláh Terézia, Borzasi Balázs ácssegéd és Mészáros Mária, Váradi József géplakatos és Pintér Terézia Mária Magdolna, Tom György esemepirakó és Málk Anna, Reisz Béla Jenő m. kir. távbeszélő munkás és Sáska Irma Anna, Hankó János kereskedősegéd és Papp Margit, Vónya Vince gazdasági cseléd és Kóvári Margit, Bagozi Sándor m. napszámos és Szabó Eszter, Babiker Béla fuvaros és Wirth Zsuzsanna, Tóth Márton MÁV műszaki segéd és Mákosci Etelka, Kiss Gyula adóhivatali díjnok és Szabó Julianna, Ujvári Imre magántisztviselő és Reich Lili, Plainer Lajos géplakatos segéd és Takács Ilona Klára, Salusinszky Andor magántisztviselő és Keleti Borbála.

Meghaltak: Herschkovits Jakabné Groszfeld Regina 57 éves, Grosz Jenő 82 éves, özv. Gogán Jánosné Lázár Eszter 77 éves, Molnár Magdolna 2 hónapos, Márk Jánosné Percz Ilona 50 éves, Bótházi Sándorné Tamás Zsuzsanna 78 éves, Kinter Sándor 1 napos, özv. Diós Sándorné Fülöp Laura 67 éves, Gábor Sándor 5 hónapos, özv. Eötvös Péterné Varga Mária 60 éves, Gnánt Józsefné Vass Anna 34 éves, Gerlach Mihály 81 éves, Kiss László 8 napos, özv. Szabó Györgyné Szabó Borbála 81 éves, Szabó Béláné Kiss Julianna 28 éves, Rubinstein Ignác 82 éves, Rosenfeld Béláné Róth Regina 72 éves, Heimovits Izsák 74 éves, Gavril Lőrinc 33 éves, Salamon János 61 éves, Baruca Katalin 2 éves, Gocela Mária 2 hónapos.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a hölgy közönséget, hogy **külföldi elsőrendű angol és francia nődivat szalonomat** Nagyváradra, **Bémer tér 2 sz.** helyeztem át. Legutolsó divat szerint készíték **saját és hozott anyagokból** ruhákat, kosztümöket és kabátokat. Valamint elegáns estélyi ruhákat. **Eredeti modellek bemutatása.** Kiváló tisztelettel:
Földessy Sándorné
Bémer-tér 2 az Apolló mozgó mellett.

Huszedikán érkeznek haza a váradi honvédek

Nagyvárad város polgármestere a következő felhívást adta ki: Közbejött okok miatt az eredeti időponttól eltérőleg, folyó hó 20-án érkeznek haza a magyar névnek oly sok dicsőséget szerzett háztüzredünk a huszárezred és a lovastüzérezredtől s ezért a korábbi időpontra hirdetett ünnepélyes bevonulás és az Országzászlónál megtartandó ünnepség is f. hó 20-án, csütörtökön d. e. 11 órakor veszi kezdetét.

Az ünnepség a már korábban ki-

adott program szerint lesz megtartva.

Felkérem Nagyvárad város közönségét, hogy hős fiainak ünnepélyes bevonulása napján, november hó 20-án, csütörtökön házaik lobogózza fel és az ünnepségen minél nagyobb számmal jelenjen meg.

Nagyvárad város polgármestere ezúton kéri a hatóság vezetőit, valamint az iskolák igazgatóit, hogy kiküldö-
lükkel f. hó 17-én, hétfőn 11 órára a városháza kitanácstermébe kirendelni szíveskedjenek az ünnepség részleteinek megbeszélése céljából.

Német költő irodalmi estje a Lektorátus rendezésében

Nagyvárad. Saját tud. A Német Akadémia nagyváradai lektorátusa november 28-án este nyolc órakor irodalmi estet rendez nagyváradai kulturmunkája keretében. Az irodalmi est színhelyét későbbi hírünkben közöljük.

Az irodalmi est főszereplője Franz Tumlér ostmarki fiatal költő aki az új német irodalom egyik kiválósága. Versei főképpen nagyobb német folyóiratokban jelentek meg. Különösen a „Das Thal von Lansa und Duron” című regényével és az „Innere Reich” folyóiratban megjelent „Geschichte

aus Südtirol” című művével aratott nagy sikert. Legújabb műve „Der Ausführende”, most jelent meg át-
ütő nagy sikerrel.

Ezekből a kötelekből és eddig még ismeretlen műveiből fog a költő nagyváradai irodalmi estjén felolvasni. Ez az est, éppen úgy, mint Inge Borg legutóbbi estje élmény lesz a megjelentek számára. A Német Akadémia Lektorátusa lapunk útján hívja meg Nagyvárad keresztény magyar közönségét az irodalmi estre. Az est további részleteire még visszatérünk.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

- Szombaton és vasárnap este a Bukaresti kaland megy.
- Limonádé ezredes megy olesó helyárral vasárnap délután. Jurik Julesi, Koltay Aranka, Dely Ferenc játszák a főszerepeket.
- Piros bugyelláros megy hétfőn a Népművelési előadás keretében.
- Becskerekli menyecske egységes helyárral kerül színre kedden. Minden földszinti jegy 1,20, emeleti 60 fillér, páholy 6 pengő.
- Szerdától minden este: Második féldió, zenés futball vigjáték.
- Szerdán premierbérletben, csütörtökön tisztviselőbérletben kerül színre a Második féldió. A bemutatón a NAC egész csapata fellép a színpadon. — Nagyszerű indulót írtak a darabra Nac induló címen. Ezt fogja a Nac csapata

enkelet. Remélhetőleg nemsokára országos sláger lesz ez a nagyszerű szerzemény. Elsőrendű szereposztásban hozza ki a színház a Második féldiót, melyre készülnek az új ragyogó díszletek és ruhák. Jurik Julesi, Koltay Aranka, Dely Ferenc, Sármasny, Kozma, Barys, Solymossy és Berengh játszák a főszerepeket.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 4 órakor: Limonádé ezredes. — Este 8 órakor: Bukaresti kaland.

Hétfő este 8 órakor: Piros bugyelláros. (Népművelődési előadás.)

A népművelési színházi előadások

során 17-én, hétfőn este 8 órakor a Piros bugyelláros népszínmű kerül műsorra. Egységes helyárok: földszinti és páholyülés 1 pengő, erkélyülés 50 fillér, állóhely 30 fillér. Kedvezményes jegyek naponta 11-13 és 18-19 óra között a Népművelési Titkári Hivatalban Hitler Adolf-utca 15 sz.) hétfőn este a színházi pénztárnál rendez áron válthatók.

Felhívás

Nagyvárad thj. város polgármestere 49617. szám alatt a következő felhívást becsátotta ki:

Nagyvárad város közönsége a hegyközpályai (volt bihari hágói) törvényhatósági utat átépíteni szándékozik s az új nyomjelzést a tervező mérnökök a helyszínen kitűzték.

A tervezett új út a hegyoldalon (az ú. n. bihari Hágón) a régi út mindkét oldalán levő szomszédos magántulajdonban levő földeken is átvonul a ki fejlesztés érdekében.

Felhívom az összes érdekeltet, hogy a november hó 27-én délelőtt 10 órakor a városházi kis tanácstermében tartandó közigazgatási bejárson megjelenni szíveskedjenek esedékes kifogásaik előterjesztése céljából.

A bejárás az útnak a régi „Hágó” kocsmatelke melletti szakaszán kezdődik és folytatódik felfelé menet a város határáig.

A tervek a Városi Mérnöki Hivatalban vannak közszemlére kitéve. ahol azok f. hó november 13-tól november 27-ig a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1941 november 13.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Őszinte mozikritika

Akit elkap az ár

Földényi László régi ismerőse a nagyváradiaknak. Itt kezdte el színészi pályafutását a Szigligeti Színházban s innen is került fel Budapestre. Mindig tudtuk hogy Földényi nem, aki a katonaisztai pályáról lépett át a színpadra az összeomláskor, amely Nagyváradon érte, — erős színészi képességek vannak. Az az alakítása azonban, amellyel az új Csörnyehy-filmben lepi meg a közönséget, minden várakozásunkat felülmutta. Meglepően színes alakítás Földényi elsodort embere és Simor Erzsével, Hidvéghy Valériával és Pethes Sándorral, az egyik legértékesebb magyar filmmé avatják ezt a modern kémdramát. A meséje egyszerű és időszerű: Földényi, a pontos hivatalnok, aki egy nagy hadiüzemnél dolgozik, egy elejtett kékzításka nyomán belesodródik az ellenesség kémhálatába és eladja a gyar sok titkát, hogy könnyen szórhassa a pénzt. Egy álom azonban visszatéríti a jó utra, s ismét példás családapa és férj lesz, leánya pedig a kémelhárítók egy rokonszenves kapitányának lesz a felesége. Az érdekes és izgalmas film premierjén zsufolva volt a Belvárosi mozi nézőtere és úgy látjuk, ez lesz a filmmel ismét sorozatos előadásai lesznek.

A nagy szép színes pótképeket is érdemes megnézni. (—a)

Cserépkályhák
Átrakom modern láz és szénfűtéses vagy
hárdtműti rendszere. Rengeg még 18
fok melege lesz.
Cserépkályha lerakal
Sztaniszló u. 68.
Telefon 14-94

Belvárosi mozgóban

Akit elkap az ár

Uj utakon járó nagy magyar film.
Simor E., Földényi L., Hidvéghy V.,
Pethes S.

Telt 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Cimzett ismeretlen

Bus Fekete László kiváló magyar vígjátéka, melynek eseményei a gyönyörű magyar tengeren a Balatonon és hangulatos vidéken játszódtak.
Agai I., Ráday I., Vaszary, Kabos.
Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

Trópusok izzó szenvedélyű világában játszódik le
Charlene Dietrich különös szerelmének története.

BIZSU

az APOLLOBAN.

Belvárosi mozgó

Büszkén jelentjük, hogy az új magyar filmgyártás régekvárt nagy-
szerű alkotását, az országban mi mutatjuk be:

Akit elkap az ár

Rendkívüli téma! Lenyűgöző izgalom! Pazar kiállítás!
Honvédség díszszáda!

GAZDASÁGI ÉLET

November 24-én kezdődik az erdélyi nyereménykötvények jegyzése

25.779 nyeremény, köztük hét 1 milliós, négy 750.000 pengős és
tizennégy félmillió pengős főnyeremény. Minden kötvénytulajdo-
nos visszakapja a kötvény árát és annak évi 4 százalékos kamatát.

November 24-én indul meg az erdélyi nyereménykötvények jegyzése, amelynek százmillió pengős összegét a kormány arra akarja fordítani, hogy a románoktól visszaszerzett keleti országrészeket újjáépítse, gazdasági és kulturális életét felpezsdítse és életereit minden vonatkozásban visszacsatolja az ország vérkeringésébe. Nagyszerű feladat, amelynek megoldásához a magyar társadalomnak kell segítséget nyújtania.

A kormány azonban nem áldozatot kíván a társadalomtól. A százmilliót a nyereménykötvény tulajdonosai kamatostól visszakapják, sőt a szerencsések nagyszámú nyereményekkel is gazdagodhatnak.

Hogy miként, azt a következőkben sorra elmondjuk:

Az összesen százmillió pengő névértékű kötvényt 500.000 darab 200 pengős címletekben bocsátja ki a kormány. — Lesznek azonban 100 pengő névértékű fel, illetve 50 pengő névértékű negyed részkötvények is.

Mindenki tetszése szerint tehát 20, 100, vagy 50 pengős kötvényeket vásárolhat.

Hogy hol lehet majd ilyen kötvényeket kapni, azt későbbi számainkban közölni fogjuk. A kötvények névértékén kerülnek kibocsátásra és kibocsátásuk kelte 1941. november 1. A százmillió pengőt az állam 1944. júliusában kezdi visszafizetni és 1961. júliusáig teljesen visszatéríti. Közben minden év novemberében, tehát már 1942. novemberében is évi utólagos 4 százalékos kamatot fizet.

Hogy melyik kötvénytulajdonos mikor kapja vissza a kötvény árát, ezt sorsolás dönti el.

Lesz, aki már 1944-ben hozzájut kötvényei értékéhez. Hogy a kamatszelveket hol lehet majd beváltani, ezt is későbbi számainkban közöljük.

A kormány azonban a nyereménykötvény kibocsátásával nem egyszerű kölcsömműveletet akar lebonyolítani. Hozzá akarja juttatni a kötvénytulajdonosokat ahhoz a lehetőséghez is, hogy — akár a sorsjátékon — komoly összegeket nyerhessenek is. Ezért nemcsak olyan sorsolás lesz, amely azt dönti el, hogy ki mikor kapja vissza a kötvénybe fektetett pen-

zét, hanem olyan is, ahol nagy pénznyereményeket huznak ki.

A nyereményhúzások már 1942. januárjának első hétköznapján megkezdődnek és 1961. júliusáig minden évben kétszer (januárban és júliusban) megismétlődnek. Összesen 25.779 darab nyeremény kerül kisorsolásra 46.592.500 pengő értékben. Lesz hét egymillió pengős, négy 750.000 pengős és tizennégy 500.000 pengős főnyeremény, a többi nyereményt viszont 50.000, 10.000, 5000, 1000 és 500 pengőben szabták meg. Persze a nyeremények a teljes névértékű kötvényre értendők, aki fel, vagy negyed kötvényt vásárol, az a nyereménynek csak felére, illetve negyedére tarthat igényt, akár az országos sorsjátékon. Meg kell még jegyeznünk, hogy akinek kötvényét jara-

ményként huzták ki, az a nyereményt felvett összegben már a kötvény árát is visszakapta, tehát az további visszatérítésre nem tarthat igényt. De így sem jár rosszul senki, mert hiszen, mint mondtuk, a legkisebb nyeremény 500 pengő, vagyis 300 pengővel több, mint a kötvény ára. A nyereményhúzás eredményét, valamint azét a sorsolását is, hogy kinek mikor fizetik vissza a kötvény árát, a Budapesti Közlönyben fogják a húzást követő napon közzétenni.

Tudni kell még a kötvényekről, hogy azok nem névre szólnak, hanem bemutatónra, továbbá, hogy azok

alkalmasak lesznek arra, hogy (pl. közszállításoknál) üzleti biztosítékul és bánatpénzként elfogadják.

Az egyszer már kisorsolt kötvény többször természetesen már nem játszik.

A magyar közönség számára talán szokatlan az effajta nyereménykölcson. Az öregebb korosztály azonban még nem emlékezhet arra, hogy a mult háboru előtti világban gyakori módja volt ez a kölcsönakciónak és a közönség körében nagy népszerűségnek is örvendett. A nagy külföldi országokban azóta is sok ilyen kölcson bocsátottak ki nagy sikerrel. Kétszegtelen, hogy az erdélyi nyereménykölcsonnek is nagy sikere lesz. Még pedig nemcsak azért, mert kitűnő tőkebefektetésnek igazérik, hanem azért is, mert gyönyörű hazafias célt szolgál, aminek szolgálatából a magyar közönség sohasem vonta ki magát. Félmillió kötvény nem sok, ezért mindenki jól teszi, ha siet a jegyzéssel, annál is inkább, mert a jegyzési határidő december 23-án lezárul.

Felhívás adóhátralékok kifizetésére

Nagyvárad thj. város adóhivatala 12357/1941 adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A városi adóhivatal felszólítja mindazokat az adózókat, akik a községi adókönyvben előírt és az 1927. évi 600. B. M. számú H. Ö. 27. szakasza értelmében esedékes adótarozásokat f. évi november hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül f. évi november hó 23-ig bezárólag a városi pénz-

tárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenök a zálogelési eljárás azonnal meg fog indíthatni.

A városi adóhivatal figyelmezteti az adózó közönséget arra is, hogy 140.837/IV. a 1932. számú rendelet alapján a zálogelés előtt egyéneknél írásbeli figyelmeztetés senki részére kiadva nem lesz.

Nagyvárad, 1941 november 15.

Városi adóhivatal.

Felhívás házbérvallomás beadására

Nagyvárad thj. város adóhivatala 12091/1941 adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A városi adóhivatal nyomtatékosan

felhívja az érdekelt háztulajdonosokat, hogy 1942. évre szóló házbérvallomási íveiket f. évi november hó 30-ig a Városházán (földszint 21. sz.)

Női- és férfi

ruhák festésében, tisztításában

Végh

legolcsóbb

textilvegyszeti üzem,

8émer-tér 2 Szent László-tér 14,
Lilium-utca 13. szám.

szoba) feltétlenül alják be, mert azon adózó, aki a házadó bevallását a fenti határidőig be nem adja, a kivetés során megállapított adónak 5%-át fizeti bírság fejében.

A házbérvallási ívek a Városházán (földszint 15. sz. szobában) kaphatók.

A napszamosok, a hadisegélyben és községelyben részesülők adómentességét nyerhetnek, ha házuk csupán egy szoba és konyha lakásból áll. Ezen mentesség elnyerésére szolgáló nyomtatványokat az adóösszeírást végző közlegeknél lehet igényelni díjmentesen vagy pedig a Városházán (földszint 21. sz. szobában).

A városi adóhivatal figyelmezteti az adózókat, hogy akik adóvállomásaikba tudval valótlan adatokat vezettek be, vgy adóköteles jövedelmeket abból a célból hagynak ki szándékosan vallomásukból, hogy a házadó alól egészen vagy részben mentesüljenek, adócsalást követnek el és a szabadságvesztés büntetésén felül a veszélyeztetett adó 1-8-szorosáig terjedő pénzbüntetéssel is büntethetők.

Nagyvárad, 1941 november 14.

Városi adóhivatal.

Korlátozzák a délvidéki területekről származó takarmánymagvak forgalmát.

Budapestről jelenti a MTI: A kormányrendeletet adott ki a visszafoglalt délvidéki területekről származó takarmányvetőmagvak és hüvelyes magvak forgalmának korlátozásáról. A rendelet szerint takarmányvetőmagot és hüvelyes terményt a visszafoglalt délvidéki területekről az ország más részébe, vagy azon át szállítani csak a közellátási minisztérium szállítási igazolványával szabad, úgyszintén csak a közellátási minisztérium szállítási igazolványával szabad a visszafoglalt délvidéki területekről élő vagy vágott baromfit és tojást az ország más területére vagy azon át szállítani.

Badar Béni

bördíszmü üzletét és műhelyét áthelyezte Bazár épület Rákóczi-ut 2.

Bőröndök és ridikülök készítése és javítása.

A külföldről behozott író- és számológépek ára. A Hivatalos Lap legújabb száma közli az árellenőrzés országos kormánybiztosának rendeletét, a külföldről behozott író- és számológépek legmagasabb fogyasztói és viszonteladói áráról. E rendelet szerint a külföldről behozott író- és számológépek árát megdrágítja a nettó vételár pengőre való átszámítása, az áttulási, szállítási, fuvarozási, behozatali engedély, anyagköltség és az árut terhelő forgalmi adóválság. Részlethitelnél a hitelnyújtó cég megfelelő százalékos számíthat fel. A meghatározott módon kiszámított árak az importőrkereskedő által az árkormánybiztoságnál bejelentendők.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, NOVEMBER 16.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben vitte Makray Lajos prépost mondja.
11.15 Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet az evangélium után Keresztes Ferenc komlóskaik lelkész mondja.
12.15 Levente félóra.
12.45 Beszkárt-zenekar.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
15.40 Szórákzóató zene.
16.40 Széchenyi és az ifjuság. Irta Gesztelyi Nagy László. Felolvasás. Közművelődési előadássorozat.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Honvéd kivásághangverseny.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Magyarország-Svájc válogatott labdarugómérkőzés II. félideje. — Közvetítés Zürichből. Beszél Pluhár István. Hangfelvétel.
20.00 Mozart ünnep. Közvetítés Párizsból. A német birodalmi rádió műsorából. Hangfelvétel.
20.45 A gramofon 50 éves jubileuma alkalmából rendezett díszhangverseny közvetítése.
21.40 Hírek.
22.15 Bura Sándor cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Hinczy László tánczenekara.
24.00 Hírek.

HÉTFŐ, NOVEMBER 17.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Vajda János emlékezete. Kenéz Sándor előadása.
10.45 A növénynevelés. Buchmann Károly előadása.
11.00 A VIII. Közigazgatási továbbképző tanfolyam ünnepélyes megnyitása.
12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
12.10 Országos Postászenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Kiss Ferenc szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.45 Diákfélóra.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Kóczé Antal cigányzenekara.
18.15 A mai katonatiszti egyénisége. — Györy Albert dr orvos százados katonai előadása.
19.35 Emlékezés Nagy Margitára. Irta Lányi Viktor. Felolvasás hanglemezekkel.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Az olasz rádió műsorából: Szórákzóató zene Braziliából. Hangfelvétel.
19.30 Mindent újra kell kezdeni. Dallos Sándor elbeszélése.
19.55 Solymossy Lajos zongoraszámai.
20.10 Német szerzők művei.
21.40 Hírek.
22.10 Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál és Kalmár Tibor jazzzenekara játszik.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Szalonötös.
24.00 Hírek.

KEDD, NOVEMBER 18.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Partaszállítás Japánban. Felolvasás.
10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.

- 12.10 Bálint Zoltán magyar nótákat énekel, kíséri Sárközi Gyula cigányzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Kozma Géza gondolkázik.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Mezriczky Lajos zongorázik.
16.15 Gyermekeketútan.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Hanglemezek.
17.50 Paracelsus. Irta Ráth-Végh István. Felolvasás.
18.15 A Dunakeszi MÁV Magyarország énekkara.
18.40 A Haiszbástya építője. Ybl Ervin dr egyetemi nyilvános rendkívüli tanár emlékezése Schulek Frigyesre, születése 100. évfordulóján.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Régi hangosfilmek kedvelt dalai.
20.10 Külügyi negyedóra.
20.35 Író az olvasóról. Kállay Miklós előadása.
20.45 Mozart: Esz-dur zongoranegyves.
21.15 Rosztov és Szebasztopol. Wimptfen Iván báró előadása.
21.25 Pertis Jenő cigányzenekara keringőket játszik.
21.40 Hírek.
22.10 Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.
22.35 Táncclemezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.35 Szórákzóató zene.
24.00 Hírek.

SZERDA, NOVEMBER 19.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A megbilincselte Tisza. Gál Zoltán dr előadása.
10.45 Naptüvészet Kárpátalján. Irta: Kerekes István. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Rádiózenekar.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Buttola Ede tánczenekara.
16.10 Diákfélóra.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Légierők Fuvózenekara.
17.50 Az ismeretlen Gyulai Pál. Thurzó Gábor előadása. Közreműködik Onody Ákos.
18.20 Honvédműsor.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Anna. Szimfónia.
20.20 Részletek az Operaház műsorából Hangfelvétel.
21.40 Hírek.
22.10 Melles Béla-zenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Pátria-táncclemezek.
24.00 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 20.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Móríz Pál elbeszélései.
10.45 Külföldi híradó.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
12.10 Rendőrzenekek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Pertis Pali cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Szórákzóató zene.
16.15 Ruszin hallgatónknak.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Pest-budai építészeti. Felolvasás.
17.35 Mindenből egy keveset.
18.15 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.

- 18.40 Máthé Aron Lajos és Beider Béla Mozart klarinétkettősöket ad elő.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Rádiózenekar.
20.20 Baróti Dezső dr előadása André Chenterről.
20.50 Mecseki Rudolf és Szőnyi Jenő kézzongorás jazzmúsora.
21.10 Egy védtelen asszony. Hangjáték.
21.25 Dohnányi: Szimfonikus percek. Hanglemezek.
21.40 Hírek.
22.10 A Strauss-család kétnegyedes ütemben. Előadja a Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Horváth Elemér cigányzenekara.
24.00 Hírek.

PÉNTEK, NOVEMBER 21.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Ács László dr orvosi előadása.
10.45 Goethe életmódja. Irta Galambos-Gruber Ferenc. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász.
12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
12.40 Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény

Lakás

Butorozott szobát keres urileány, keresztény családnál. Cimek beadandók Gielné, Baarsa-tér 9. 717

Kiadó 1 magánház, 4 szoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel, esetleg azonnal. Cim: Gorove István-ut 10. 719

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használtruba üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brilliánt, ezüstöt magas aron veszek, órák, ákszert javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Régi árban, jóval olcsóbban, mint a házaló ügynökök által eladott Herendi és más porcellán készleteket, valamint a napokban megérkező Rosenthal világármárkás étkészleteket kizárólag Tompa Ferenc öskeresztény porcellánüzletében, Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. alatt szerezhetik be.

Eladó esetleg bérbe is vehető 4 holdas szőlő lakással, istálló, gazdasági udvar és felszereléssel. Cim: Gorove István-ut 10. 718

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüzletében Bémer-tér 3. Tel 26-45.

Eladó egy hosszú fekete és egy rövid mikadó kabát nagyon jókarban. Ugyanott tanuló felvétetik. Király szabóság, Teleki-ut 18. 726

ARANYAT magas aron veszek EZÜSTÖT Haslinger ékszerész BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8.

GYÜMÖLCSFAK minden fajban a „Viktória”-kertészetben kaphatók. Nagyvárad, Balassa-tér 18.

Brilliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben)

Tölgyfa fekete ebédlő, szép díőfa kombinált szekrény, asztal, székek, hangulatlampa, facsillár, tolókosci eladó. „Jolie” kalapszalón, Mezey Mihály utca 3. 728

Eladó új kétgyás, horgolt ágyterítő perleőből. Szent László-tér 1. Caritas. 727

- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Beszkárt-zenekar.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Dohnányi Hegedű-zongora szonáta. Előadja Kálmán Mária és Pongrácz István.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Enekek Szent Ceciliáról.
16.15 Mária Terézia és a magyarság Kecskés Tibor dr előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Tarjáni Tóth Ida cimbalomhármasa.
17.30 Kolozsvári színészet. Irta Reznay Kálmán. Felolvasás.
18.00 Táncclemezek.
18.30 Tóth Béla elbeszélése.
19.20 Az Operaház november 16-iki előadásának közvetítése: Don Carlos Hangfelvétel.
20.20 Sportközlemények.
21.40 Hírek.
22.10 Az Operaház előadásának folytatása.
22.40 Bura Sándor cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Hanglemezek.
24.00 Hírek.

Eladó 4 ausztráliai szkank szép filodendron, nagy Columbia gramofon, irodalmi lexikon, sparthert. Hitler A. u. 33. 729

Istállót, hozzávaló kicsiszinnel keresünk 2 lőra, azonnla. Ajánlatokat telefon 12-31-re kérünk. 705

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Három kis hold erdő, elköltözés miatt eladó, élesdi járás Alsólugos. — Cim a kiadóba. 681

Mindenemü arany ékszer és züst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-ut 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Eladók: márkás női kerékpár, alig használt, 1003/4-es samot bélelt új kálya. Erdeklődni: Andrássy-ut 51. szám. 725

Különlele

Mindenemü endüizést békebeli selymekkel kifogástalanul elkészíték. JURICKAY Szent János-utca 41.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj Magyar Lapok-at.

Allást nyec

Nevelőnőt 6 és 10 éves gyermekek mellé csak délutánra keresek. Cim a kiadóba. 724

Modellő-felsőrézsmestert, elsőrangú munkacérot felvez helybeli cipőgyár. Ajánlatokat „Önálló” jellegre kiadóba vatalba leadni. 731

Allást keces

Öskeresztény gépirónó, kezdő fizetés-sel is, elhelyezkedést keres. Cimeket a kiadóba kérj „Kezdő” jellegre.

Elveszett

Elveszett. 20 pengő jutalmat kap, aki visszahozza fehér-fekete-barna tarka him, Tommy nevű drótszörű foximat Ortutaj Irén, Balassa-tér 12. 730

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.